Tartalomjegyzék

1.	Bev	ezetés	3
	1.1.	A webáruházak bemutatása, céljai, alapszolgáltatásai	4
	1.2.	Néhány webáruház készítő motor	6
	1.3.	További elterjedt webáruházkészítő megoldások	9
2.	AC	MS, valamint a Drupal bemutatása1	1
	2.1.	A CMS bemutatása1	1
	2.2.	A Drupal, mint webes tartalomkezelő rendszer 1	1
	2.3.	A Drupal előkészítése1	3
	2.4.	A Drupal alapú webáruházak 1	5
3.	Az U	Jbercart bemutatása 1	6
4.	Az e	e- Commerce bemutatása 2	1
5.	Mik	or melyiket használjuk, avagy az összehasonlítások kiemelése 2	3
	5.1.	Modultelepítés	3
	5.2.	Telepítés után 2	4
	5.3.	Termékkel kapcsolatos összehasonlítások 2	5
	5.4.	Egyéb fontos összehasonlítás	6
6.	Egy	feladat megoldása mindkét rendszerben 2	8
	6.1.	Tervezési folyamatok 2	8
	6.2.	A látványterv, a menürendszer és az adatbázis megtervezése 2	9
	6.3.	A webáruházak tényleges elkészítése	3
	6.3.	1. A meglévő és telepítendő modulok beállításai 3	4
	6.3.2	2. Nyelvi kezelés, magyar nyelvre való fordítás 3	6
	6.3.3	3. A blokkok, menük, oldalak kialakítása 3	7
	6.3.4	4. A sminkelés	8
	6.3.5	5. Felhasználó kezelés és a jogosultságok 4	0
	6.4.	Az Ubercart modullal való további weboldalépítés 4	1
	6.4.	1. Fizetési beállítások 4	2
	6.4.2	2. Ország beállítások 4	2
	6.4.3	3. Bolt beállítások 4	3
	6.4.4	4. Rendelés beállításai 4	3
	6.4.5	5. Termék beállítása 4	4

	6.4.6.	Katalógus beállítások	44
	6.4.7.	Termékek beküldése	44
	6.4.8.	Bolt adminisztrációja menüpont	46
	6.4.9.	Utolsó simítások	47
6	.5. Az e	e-Commerce modullal való további weboldalépítés	47
	6.5.1.	Áruház (Store) beállítások	47
	6.5.2.	e-Commerce beállítások (e-Commerce Configuration)	48
	6.5.3.	Szabályok	51
	6.5.4.	Katalógus beállítása	51
	6.5.5.	Termék beküldés	52
	6.5.6.	Utolsó simítások	53
7.	Tesztelés	s	54
8.	Összefog	jlalás	57
9.	Irodalom	jegyzék	58
10.	Mellék	دlet 6	60

1. Bevezetés

Manapság ki nem halott a webáruházakról? Kevés embert találnánk, aki egyáltalán nem ismerné ezt a modern szolgáltatást, ugyanis a webáruházak napjaink egyik meghatározó vásárlási szokásává nőtték ki magukat.

"Magyarországon az internetezők csaknem háromnegyede vásárolt legalább egyszer online áruházban az elmúlt évben -- derül ki a Millward Brown által a D-Link megbízásából készített részletes felmérésből. "[1]

A mostani webáruházakban nem csak vásárolni éri meg, az internetes boltnyitással elég nagy haszonra is szert tehetünk. Tehát minél előbb nyitunk webáruházat annál hama-rabb profitálhatunk ebből az üzletágból.

Nemcsak a weben való vásárlási szint növekedet meg, hanem a webes értékesítéseket segítő szoftverek is óriásit fejlődtek. Pl.: VirtueMart, Magento, OpenCart, Übercart.

Ezt az üzletpolitikát követve szeretnék a szakdolgozatomban két sikeresen működő, vevőbarát webáruházat létrehozni és összehasonlítani. A webáruházak Drupal¹ alatt fognak működni Übercart illetve e- Commerce modulokkal.

Célom a két modul összehasonlítása, és azért választottam ezt a szakdolgozati témát, mert nagyon megkedveltem a webes tartalomkezelő rendszereket és legfőképp a Drupal-lal való weboldalépítést.

Szakdolgozatomban először rövidem bemutatom az online webáruházak céljait, főbb szolgáltatásait, majd néhány webáruházkészítő motort is megemlítek, egy kicsit részletezve a Magento-t. Az egyedi fejlesztésű webmotorok is szóba kerülnek. Ezután rátérek a Drupal CMS bemutatására, majd a két modul, az Ubercart² és az e- Commerce³ jellemzői követ-keznek, próbálom leírni, hogy melyiket mikor célszerű választanunk Ezután egy konkrét feladatot oldok meg az előzőekben leírt modulok alapján, majd tesztelem a kész alkalma-zásokat. Végül összefoglalom a leírtakat.

¹ <u>www.drupal.org</u>

² <u>http://drupal.org/project/ubercart</u>

³ <u>http://drupal.org/project/ecommerce</u>

1.1. A webáruházak bemutatása, céljai, alapszolgáltatásai

Magyarországon is egyre jobban elterjedőben van a weben történő vásárlás. Sokkal kényelmesebben tudunk otthonunkból – a weboldalon lévő katalógus segítségével – válogatni és rendelni, vagyis egy szóval: vásárolni, akár határok nélkül.

2010-ben az online boltok forgalma megközelíti a 130-135 milliárd forintot és megfigyelhető, hogy exponenciálisan nő évről évre ez a számadat. Lásd 1. ábra.

1. ábra⁴ - Az online áruházak forgalmának alakulása 2001-2010 között (millió Ft)

Több felmérés alapján a férfiak szívesebben költik a pénzüket egy részét webáruházakban, a nőket kevésbé érdekli a garancia, viszont szeretnék "megtapogatni" a kiválasztott terméket, és a legtöbben készpénzzel szeretnének fizetni. Az internetes vásárlók valójában jól fel vannak készülve, tudatosak, ismerik a kínált termék árát, mivel különböző ár-összehasonlító honlapokon leellenőrzik az árakat és a fórumokat is elolvassák a termékkel, vásárlással kapcsolatosan. Az ott olvasott vélemények eléggé meggyőző érvek a számukra.

⁴ <u>http://gkienet.hu/hu/hirek/nincs-valsagban-a-magyarorszagi-e-kereskedelem-%E2%80%93-uj-forgalom-csucs-szuletett-2009-ben</u>

A legfőbb okai annak, hogy ezek a webáruházak sokat látogatottabbak: a termékek olcsó ára, a bőséges, széleskörű kínálat, és nem utolsó sorban a kényelem, a vásárlónak nem kell órákat sorban állni a kívánt termék megvásárlásakor. Egy kis hátrány, hogy a szakértő eladó nincs személyesen jelen a vásárlás folyamán. [2]

Az internetes vásárlásra a kereskedő és a fogyasztó azonos idejű jelenlétének hiányában kerül sor. A vásárló az eladó, vagyis a szolgáltató által üzemeltetett internetes áruházban - más néven: *webáruház, webshop, online shop, e-üzlet*- rendelheti meg regisztrálás után a kiválasztott terméket. Tehát a virtuális bevásárlás folyamatában megtalálható a regisztráció, a honlapon megjelenített árukatalógusban való böngészés, a termékek kiválasztása és kosárba helyezése, a kosár tartalmának módosítása, a fizetési és szállítási feltételek kiválasztása, a pénztárban való fizetés, a megrendelés leadása, valamint a megrendelésre küldött visszaigazolás is.

A webáruházból való vásárlás esetén a fogyasztó időt és energiát spórolhat meg, otthonából egyszerűen vásárolhatja meg a kiválasztott terméket, földrajzi távolság és egy esetleges betegség sem jelenthet akadályt. A vásárló kényelmét szolgálja a mindenkor igénybe vehető, úgynevezett "non-stop" nyitva tartás, hiszen nem kell személyesen elmenni a boltba, a nap bármely időszakában elintézheti a vásárlását.

A megrendelt áru kiszállítása bárhova kérhető, akár otthonunkba vagy a munkahelyünkre szeretnénk kérni a kiválasztott terméket, illetve üzlethelyiséggel vagy vevőszolgálattal rendelkező webáruházak a termék átvételét általában az üzletükben is biztosítják Az interneten össze is tudjuk hasonlítani a kínált termékek árait és így közülük könnyen kiválaszthatjuk a számunkra legmegfelelőbbet.

A kereskedő köteles a fogyasztó megrendelését egy automatikus válasz e-maillel igazolni, amely a megrendelés feltételeit - termék neve, kódja, ár, szállítási feltételek – valamint a megrendelés teljesítését határozza meg.

A webáruházak többségénél utánvéttel lehet vásárolni, akkor kell fizetni, amikor megkaptuk a terméket, amit az áruházból megrendeltünk. Sokan attól tartanak, hogy becsaphatják őket, illetve félnek az online fizetéstől. Pedig az online fizetés egyre népszerűbbé válik hazánkban is, de még újdonságnak számít. Nyugat-Európában és Amerikában ez a dolog jól bevált szokás lett, és remélem nálunk is elterjed ez az online fizetési lehetőség. [2]

1.2. Néhány webáruház készítő motor

Mielőtt nekikezdenék a saját webáruházaimnak, először említsünk meg néhány ingyenes és felhasználóbarát webáruházkészítő rendszert: pl.: a Jommla/VirtueMart, PretaShop, CubeCart, az OsCommerce vagy a Magento.

^{2.} ábra⁵ - Magento logó

Egy jó webáruház motor szinte minden e-kereskedelmi tevékenység és üzleti eredmény alapja. Egy jó motorra is lehet rossz webáruházat építeni, de rossz motorra igen nehéz jól működőt kialakítani. Az előbb felsoroltak közül az egyik legfiatalabbat, a legelterjedtebbet, az ingyenes webáruházkészítő szoftverek közül a legjobban vezetőt, egy forradalmi újítást a nyílt forráskódú e-commerce megoldások közül, a Magento-t mutatom be. (2. ábra)

"A Magento egy olyan nyílt forráskódú webáruház rendszer, mely az Egyesült Államokban a legdinamikusabban növekvő e-commerce rendszer. Olyan jól átgondolt, remek megoldásokat nyújtó szoftver, mely professzionális megjelenésével, mindenre kiterjedő adminisztrációs rendszerével hamar a kereskedők és a webfejlesztők kedvencévé vált." [3]

A Magento tulajdonképpen az OsCommerce átírt változata. A mostani alapszoftver modern és aktívan fejlesztett. 2007.-től kezdték el a fejlesztését és az 1.0 - verzió 2008. március 31.- én jelent meg. Az előkészített webáruház szoftverrel bárki képes egyszerűen és gyorsan webkereskedést nyitni, a design teljes mértékben testre szabható.

Az alapból beépített modulokkal pedig a következő funkciókat tudjuk megjeleníteni:

- Keresés
- Akciós termékek
- Népszerű termékek
- Új termékek

⁵ <u>http://www.magentocommerce.com/</u>

- Hírek / Blog
- Hitelkártyás fizetés
- Paypal fizetés
- Szállítási kalkulációk
- Többnyelvűség

Az ingyenes letöltés után szabadon tudjuk használni. Módosítani nem kell, mert előre "gyártott" modulokat tartalmaz a nagyon átgondolt megoldású webmotort, amit folyamatosan fejlesztenek, hogy mindig megfeleljen és segítséget tudjon nyújtani a felhasználónak. Egyetlen hátránya, hogy nagyon nagy erőforrás igényes és nagyobb szerveren, tárhelyen kell elhelyezni.

A Magento a Zend Framework⁶ - re épül és OO, vagyis objektum orientált programozást tesz lehetővé a fejlesztőnek. Az egész rendszer mögött egy hatalmas cég áll, az Irubin Consulting Inc.

Növekvő népszerűsége annak köszönhető, hogy gyorsan lehet vele dolgozni és már az alapmodul is tele van rengeteg féle funkcióval. Ha összehasonlítanánk az OsCommerce szoftvert és a Magento-t, akkor máris láthatóvá válnak a különbségek, pl.: az OsCommerce-t fel kell vértezni különböző kiegészítő lehetőségekkel, hogy egyáltalán hasonlítani tudjon a Magento alapszolgáltatásához.

Ha az előre telepített modulok közül - amik egy-egy meghatározott feladat teljesítésére szolgálnak - nem találnánk megfelelőt, akkor természetesen a Magento Connect ⁷ segítségével számtalan kiegészítő lehetőség közül tudunk választani, és a nekünk megfelelőt könnyedén letölthetjük. A kiegészítő modulok száma napról napra nő, így majdnem feleslegessé is válik az egyedi fejlesztés. A kiegészítő szolgáltatások ingyenesek, viszont találhatunk köztük olyat is, amiért természetesen fizetni kell.

Az adminisztrációs felület kezelése nagyon egyszerű. Egyáltalán nem bonyolult képeket feltölteni és keresni a listákban. A termék adatainak módosítására nemcsak egyesével van lehetőség, hanem kötegelve is megtehetjük a kívánt adatváltoztatást.

A Magento-ra egyszerűen rá lehet helyezni bármilyen külső designt, nincs megszabva, hogy hogyan nézzen ki a webáruházunk. Azonban találkozhatunk olyan webmototorokal, amelyek nem igazán támogatják a testreszabhatóságot.

⁶ <u>http://hu.wikipedia.org/wiki/Zend Framework</u>

⁷ http://www.magentocommerce.com/magento-connect

A keresőoptimalizáltág az egyik legfontosabb tulajdonság, mert egy webáruháznak nem csak használhatónak és szépnek kell lennie, valójában a webáruház készítés és a keresőoptimalizáltság egymással elválaszthatatlan kapcsolatban kell, hogy legyenek. Ezt a tulajdonságot megfigyelhetjük a Magento felépítésében, például minden egyes terméknek külön meg lehet adni az URL-jét, vagy meta tagjait.

Mielőtt telepítenénk a szoftvert, fontos, hogy megfelelő és stabilan működő tárhelyet találjunk, ez a technikai feltétel egyik alapja. Sajnos több tárhelyszolgáltató nem támogatja a Magento alá tartozó modulokat és alkalmazásokat, így nem tud megfelelően működni a tervezett webáruházunk. Viszont olyan szolgáltatót is találhatunk, amely magyar nyelvre lefordított adminisztrációs felületet kínál és előretelepíti a Magento szoftvert. Nekünk már csak magával a webáruház beállítással kell foglalkoznunk.

A Magento-t sokan eléggé megfelelő rendszernek tartják, és valóban nagyon szimpatikus, profinak tűnő rendszer. Az ingyenessége mellett azért találkozhatunk a fizetős szoftverével is, amit Enterprise-nak neveznek.

A Drupal moduljai között is megtalálható a Magento, sőt magyar fordítást is találunk hozzá. Érdemes kipróbálni, mert ez is egyfajta megoldás a webáruházak létrehozásához.

Egy kis statisztika, az elmúlt hónapok Magento letöltései Drupal alatt: Lásd 3. ábra.

3. ábra - Magento letöltési statisztika

Végezetül még egyszer egy összefoglalás a Magento előnyeiről és a hátrányairól. Elég gyors az admin és a felhasználói felület, gyorsan be lehetett állítani rajta sok új funkciót. Gyors az árufelviteli lehetőség, van magyar fordítása a felületnek. Könnyű új modulokat telepíteni a PEAR⁸ (PHP Extension and Application Repository) bővítmény segítségével.

⁸ <u>http://pear.php.net/manual/hu/about.pear.php</u>

Találhatunk benne előre gyártott és fejlesztett sminkeket. Az ingyenes verzióval sajnos kevésbé lehet katalógust létrehozni és alig rendelkezik megfelelő tulajdonságokkal. Sok és nagy felületű a reklámja.

Hát ilyen egyszerűen tudunk nekikezdeni egy online áruháznak. Az elképzelt és megvalósított webáruház remélhetőleg nagyon gyorsan üzletet tud hozni nekünk, mivel a rendelkezésre álló szoftverek szinte mindenben a segítségünkre lesznek, már csak rajtunk múlik, hogy hogyan használjuk fel a kínált lehetőségeket. [4]

1.3. További elterjedt webáruházkészítő megoldások

A sok webáruházkészítő szoftverrel ellentétben találunk teljesen egyedi fejlesztésű, zárt forráskódú rendszereket is. Sokszor olyan elképzelése van a megrendelőnek, amit nem tudunk a webáruház készítő szoftverekkel teljesíteni. Pl.: WebTv kiszolgálás vagy online digitális fotó megrendelő rendszer.

Nem ritka eset, hogy a felhasználó kényszerül idomulni a szoftver elvárásaihoz és sokszor ilyen hibaüzeneteket olvashatunk: "ezt sajnos nem támogatja", "nem megoldható", "ilyet nem tudunk, viszont…". Itt lép közbe az egyediség.

Fontos megemlíteni, hogy a weboldalt üres lapon kezdjük el tervezni. Ha megfelelő a keretrendszer, akkor bármit meg tudunk valósítani az elképzelésünkből, már csak profeszszionális eszközök kellenek és természetesen egy tapasztalt fejlesztő. Ha saját magunk fejlesztünk, akkor nem fogunk találkozni több helyen, a weben saját oldalainkkal.

Weboldalunkat úgy kell kialakítani, hogy megfeleljen a webes szabványoknak, valamint optimalizálni kell az oldalt minden elterjedt böngészőre. Fejlesztéskor nagyon pontosan, részletekbe menően specifikálni kell a működést. Az egyedi webáruház fejlesztés kulcsa, hogy megfelelő legyen a feladatspecifikáció és a teljes, apró részletekbe menő átgondoltság. Ezek nélkül egy sikeres funkció, modul elkészítése szinte lehetetlen.

A fejlesztés folyamata a következőkből kell, hogy álljon:

- 1. Funkcionalitás, az elképzelés és célkitűzés megvalósulása.
- Fejlesztése az egyedi lehetőségeknek, funkcióknak: maga a leprogramozás.
- 3. Tesztelés: mivel egyedi a fejlesztés, bármilyen probléma felmerülhet, ezért érdemes hosszabb ideig tesztelni a programunkat.

Ha az elérni kívánt cél a maximum és az egyedülállóság, akkor ez teljesíthető.

Zárt forráskódú szoftverekkel sok webáruház fejlesztő cég rendelkezik itthon, ezek más-más tudású és fejlettségű szoftverek, amiket a fejlesztő cég már jó ideje fejleszt. Természetes, hogy a cég a saját know-how⁹- ját és szellemi tulajdonát nem szívesen adja ki, mert ha a konkurencia kezébe kerül, akkor könnyen tud ő is arra az alapra webáruházat létrehozni, vagy akár maga az ügyfél magának egy másik webáruházat létrehozni kevés költségből. Ezért vannak olyan cégek, akik vagy levédik a programkódot, hogy más ne tudjon hozzá fejleszteni, vagy egyszerűen nem adják ki a kezeik közül, és ők üzemeltetik az elkészült webáruházat az ügyfélnek.

Miért válasszuk a zárt forráskódú szoftvereket? A nyílt és a zárt forráskódú szoftverek általában úgy vannak fejlesztve, hogy szinte mindenkinek megfeleljenek. A fejlesztők sajnos nem a magyar, hanem sokkal inkább az amerikai viszonyokat veszik figyelembe a fejlesztés során, és a rendszerben rengeteg olyan funkció van megvalósítva, melyet nem vagy csak korlátozásokkal lehet használni Magyarországon. Ha egy nagyon speciális, egyedi áruházat szeretnénk, akkor lehet, hogy a nyílt rendszer nem lesz rá alkalmas. A legnagyobb hazai és külföldi webáruházak szinte kivétel nélkül egyedi fejlesztésűek, ennek megfelelő-en az áruk is kimagasló, több milliós fejlesztések húzódnak meg a háttérben.

Eléggé nagy hátrány az, hogy jól működő zárt forrású rendszerük csak a nagyobb cégeknek van hazánkban, a kisebb cégek önmaguk által fejlesztett rendszerei sajnos kevésbé átgondoltak, nincsenek dokumentálva és nem is fejlődnek, sok esetben a fejlesztés elhal és akkor a megvásárolt áruházunkat nem lehet már továbbfejleszteni. A probléma megoldásaként a kisebb cégek szeretnének újabb és újabb modulokat fejleszteni, de sajnos az nem éri meg nekik. Lehet, hogy egy ügyfélnek szüksége van a kívánt funkcióra, míg a másiknak nincs, ez így nem éri meg pénzügyileg a webfejlesztő cégeknek.

Egyértelműen nem tudjuk kijelenteni, hogy nyílt vagy zárt rendszerű szoftvert válaszszunk, azt maga a projekt dönti el. Viszont mindkét rendszernek van előnye, hátránya is. Az esetek 90%-ban azonban az Open Source megoldás lehet a nyerő. [5.]

⁹ http://www.kislexikon.hu/know-how.html

2. A CMS, valamint a Drupal bemutatása

A webes tartalomkezelő rendszerek megkönnyítik a különböző weboldalak gyors és biztonságos kialakítását, akár programozói előismeret nélkül is jól tudjuk használni a CMS-t.

2.1. A CMS bemutatása

A Wikipédia definíciója szerint "a tartalomkezelő rendszer (angolul Content Management System, CMS) olyan szoftverrendszer, amely nem strukturált információk, mint például az internetes portálok, akár több felhasználó általi elkészítését, kezelését, és tárolását segíti. Továbbá gondoskodik a tartalmak strukturált megjelenítéséről, statisztikák készítéséről, kiegészítő funkciók integrálásáról."[6]

Egy webáruház létrehozása nagyon egyszerűen megoldható CMS tartalomkezelő rendszerekkel. A fejlesztőnek nem kell a különböző programkódokat megírni, minden adott, ahhoz, hogy könnyedén elkészíthessük a kívánt weboldalunkat.

2.2. A Drupal, mint webes tartalomkezelő rendszer

A Drupal egy tartalomkezelő rendszer, amellyel egyszerűen lehet tartalmakat (pl.: szövegeket, képeket, csatolt állományokat) feltölteni, és azokat elérhetővé tenni a látogatók, felhasználók számára. Nagyon jó dolog, hogy nem kell a technikai, programozói háttérrel foglalkoznunk, csak a tartalmakra kell összpontosítanunk, így sok időt megspórolunk. A Drupal a tartalmakat adatbázisban tárolja és az általunk elindított böngésző segítségével közzé is teszi. A Drupal lehetőséget ad arra is, hogy a weboldal látogatói különböző szerepkörökben és különböző jogosultságokkal használhassák a weboldalunkat. Van, akinek tartalmakat feltölteni, másoknak szerkeszteni, a legtöbb látogatónak csak olvasni van lehetősége az oldalakat.

Kevés olyan összetett CMS rendszer van, mint a Drupal, a professzionális tartalmak kezelésében és rendszerezésben, lehetőségünk van blogok, más szóval web napló, hozzászólások és fórumok megvalósítására is. Kiváló a felhasználó és jogosultság kezelés, illetve a felület megjelenés és testreszabhatóság tekintetében is. Ahhoz, hogy minden látogató pontosan azt,- se többet, se kevesebbet - tehessen meg a weboldalon, amire az oldal tulajdonosa vagy adminisztrátora fel akarja jogosítani, bizonyos esetekben elengedhetetlen a látogató személyének beazonosítása. Ennek jól bevált módszere, hogy a felhasználók számára azonosítót hozunk létre, vagyis regisztrálunk, amihez jogosultságokat rendelünk, a felhasználó pedig a honlap későbbi használatai esetén a felhasználónevének és jelszavának megadásával azonosítja magát, egyszóval: bejelentkezik. Érdemes még megemlíteni, hogy a Drupal weboldal adminisztrátora jogosult arra, hogy a honlapon olyan feladatokat is elvégezzen, amelyek senki másnak nem engedélyezettek, például egy regisztrált felhasználó jogosultságainak beállítása. [7]

Ahogy a bevezetőben már szóba került, szakdolgozatomban két webáruház fog kialakulni CMS-ben Drupal 6 verzióban, amelyeket össze fogok egymással hasonlítani Ubercart és e-Commerce modulok szerint.

Az interneten rengeteg leírást találhatunk a Drupal-lal kapcsolatosan angol és magyar nyelven egyaránt. A Drupal honlapján található kézikönyvben sok hasznos információt találunk, ami sokat segíthet weboldalunk kialakításánál. Én is rendszeresen "forgatom" ezt a bizonyos kézikönyvet és természetesen aktív olvasója vagyok a honlapon található fórumnak és levelezőlistának is.

Tehát csak fel kell telepítenünk a rendszert egy fizetős, vagy egy ingyenes tárhely szolgáltatóhoz (pl.: Neobase), és máris megkezdhetjük weboldalunk kialakítását. A Drupal telepítése mellett hozzáfűzhetünk az alkalmazásunkhoz kiegészítő modulokat, sminkeket, valamint az aktuális fordításokat is. A Drupal-t ki lehet próbálni, úgy is, ha előtte nem telepítettük fel egyik tárhelyre sem és saját webszerverünkre sem, mert a CMS Award¹⁰ oldalon megtekinthető a próba változata, amellyel könnyen és egyszerűen kipróbálhatjuk a rendszerünket.

Miért érdemes Drupal alatt webáruházat létrehozni? A válaszok egyszerűek:

- keresőbarát
- biztonságosan alkalmazható keretrendszer
- erős és sokoldalú tartalomkezelő rendszer
- közösségi fejlesztők segítsége

¹⁰ <u>http://cmsaward.hu/</u>

Tanulmányaim során a Webes tartalomkezelő rendszerek tantárgy kapcsán találkoztam először a Drupal 5-tel és szerencsére elég gyorsan sikerült elsajátítani az alapokat. Nagyon megkedveltem ezzel a profi és professzionális alkalmazással való munkát. Mostani célom egy Drupal alapon lévő webáruház létrehozása, működtetése, tesztelése és természetesen karbantartása.

2.3. A Drupal előkészítése

A mai webtárhelyek többnyire megfelelnek a Drupal 6. x verzió¹¹ futtatásához. Az ingyenes tárhelyekről általában ez nem mondható el, kisebb nagyobb nehézségekbe a legtöbb szolgáltatónál ütközhetünk. Az induláshoz a következő minimális követelmények szükségesek: [8]

- webszerver (Apache 2)
- PHP 5.2 (az 5.3 nem alkalmas)
- adatbázis-szerver (MySQL 5)
- phpMyAdmin

Ajánlott még:

- mod-rewrite, .htaccess támogatás
- cron támogatás
- HTTP kérések engedélyezése (hogy a futó PHP kód más weboldalak szolgáltatásait igénybe tudja venni)

PHP konfigurációs követelmények:

- memória limit: 64-128Mb (a használni kívánt modulok memóriaigényétől függően)
- feltöltési méret: amekkorát a honlap célja megkövetel (minimum 8-16Mb)

¹¹ Jelenleg a 6.2-es a legfrissebb elérhető stabil verzió. A 6. x megnevezés arra utal, hogy a 6-os sorozat bármelyik tagjára lehet gondolni, bár általában a legfrissebb stabil verziót érdemes használni.

- levélküldési lehetőség (PHP mail vagy SMTP támogatás) •
- GD library
- kikapcsolt register globals és safe mode ٠

A kliens oldalon a munka nagy része a böngésző használatával fog lezajlani. Az én választásom az ingyenes Firefox¹²-ra esik, ami nagyon népszerű és sokoldalú felhasználást tesz lehetővé.

summerfl@87.229	0.26.178 - FileZi	lla							^
Fájl Szerkesztés I	lézet Átvitel	Kiszolgáló Ma	ppakedvencek Súgó	Új ve	rzió elérhető!				
M • MEC		13 💺 🛷 🗉	E R! 🕈 n						
Cím:	Felhaszn	iálónév:	Jelszó:		Port: Cs	atlakozás 🔽			
álasz: 257 "	/public_html/sumr	merflowers" is the c	current directory						-
arancs: PASV álasz: 227 F	ntering Passive N	Inde (87 229 26 1	78 187 211)						
arancs: MLSD	incluing i dobite i		,0,10,7211,1						
alasz: 150 0 álasz: 226 T	pening ASCII mo ransfer complete	ide data connection	n for MLSD						
lapot: A kör	yvtár listázás sike	erült							
lelyi fájlok: C:\Users	ULDIKO&ATTILA	Desktop\Szakdolgo	ozat\modulok\	•	Távoli fájlok: /public_html/sur	nmerflowers			Ī
	🖃 🌗 Szakdol	lgozat		*	summerflowe	ers			
	🚽 kép	ek			2 cgi-bin				
	🕀 🦺 mo	dulok			2 drupal-6.1	.9			
	H Mo	dulok 2			includes				
	Pro	gi amorflowor1 hu c	lomai		misc modulor				
	Document	c	aemer	-	2 profiles				
áilnév	Fáilméret	Fáiltípus /	Módosítás ideie	*	Fáilnév /	Fáilméret	Fáiltípus	Módosítás ideie	2
filefield-6.x-3.7	19 543	PO fáil	2010.09.23.19:03:44		includes		Fáilmanna	2010.09.23.11:	
google analytic	17 376	PO fáil	2010.09.23, 19:06:46		misc		Fáilmappa	2010.09.23. 11:	
imageapi-6.x-1	10 278	PO fáil	2010.09.23, 19:04:09		modules		Fáilmappa	2010.09.23. 19:	
imagecache-6.x	8 786	PO fájl	2010.09.23. 19:04:40		profiles		Fájlmappa	2010.09.23. 11:	
imagefield-6.x-3.	. 5773	PO fájl	2010.09.23. 19:05:09	-	scripts		Fájlmappa	2010.09.23.11:	
jquery_update-6.	. 525	PO fájl	2010.09.23. 19:05:45		📕 sites		Fájlmappa	2010.09.23. 11:	
lightbox2-6.x-1	31 905	PO fájl	2010.09.23. 19:06:15		le themes		Fájlmappa	2010.09.23. 11:	
	. 15 495	PO fájl	2010.09.23. 19:02:41		CHANGELOG.txt	44 869	Szöveges d	2010.09.23.11:	
ubercart-6.x-2.4	. 123 252	PO fájl	2010.09.23. 19:07:32	-	<	m			Þ
) fájl és 11 mappa. F	ájlok mérete: 27	2 446 byte			18 fájl és 9 mapp <mark>a. F</mark> ájlok mé	erete: 180 769 by	rte		
erver/Local file		Irány Távoli f	ájlnév		Méret Prioritás Állapo	ot			

4. ábra – FTP kapcsolat

Ezen kívül szükség lesz valamilyen FTP kliensre az állományok szerverre való feltöltéséhez. Erre a célra a FileZilla¹³ ingyenes szoftvert használjuk. A webszerver és a PHP értelmező által elérhető helyre kell juttatni a Drupal forráskódját és kiegészítő állományait. [8]

¹² <u>http://www.mozilla-europe.org/hu/firefox/</u> ¹³ <u>http://filezilla-project.org/</u>

A feladat megoldásához jobb, ha egy fizetős tárhelyet választunk ki. A Drupal honlapján lévő fórum segítségével gyorsan sikerült tárhelyszolgáltatót keresnem.

A kiválasztott szolgáltató a tárhelyeiket a CMS tartalomkezelők működtetéséhez optimalizálják és nem utolsó sorban magyar nyelvű. Kérésre a fizetős tárhelyemre rövid időn belül feltelepítették a Drupal 6.19 tartalomkezelő rendszert. Igényeltem két domain nevet is, ezek a következők: <u>summerflower.hu</u> és <u>summerflowers.hu</u>. Már csak egy dolgunk van, a távoli szerverrel kapcsolatba kell lépnünk, a FileZilla segítségével FTP kapcsolatot kell létrehoznunk. Amint ez megvan, másolhatjuk is állományainkat a webszerverre. Lásd 4. ábra.

A megrendelt domain nevek élesítése után a kapott felhasználó névvel és jelszóval be lehet jelentkezni az alkalmazásba. Lásd 5. ábra. A telepítés befejezéséhez és a használat megkezdéséhez az 5. ábrán megjelenő lépéseket kell még megvalósítani: Ezután már csak az eltervezett feladatra kell koncentrálni és elkezdhetjük építeni az elképzelt webáruház oldalunkat.

5. ábra – Drupal felület bejelentkezés után

2.4. A Drupal alapú webáruházak

Amint a weboldalam fel van töltve tartalmakkal, akkor a végleges oldalkialakításhoz a Drupal honlapján rengeteg kiegészítő modul és smink közül lehet választani.

A rendszer saját fejlesztései közül az Ubercart és az e-Commerce kereskedelmi modulokról fogok részletesebben írni a szakdolgozatomban.

3. Az Ubercart bemutatása

Az Ubercart, vagy másképpen leírva Übercart egy olyan nyílt forráskódú online webáruház készítő -, úgynevezett *bolt csomag*, ami teljes körűen segíti az adminisztrátort, hogy különböző tartalmakat (szöveg, kép, csatolmány) tudjon feltölteni gyorsan és könynyedén az adott weboldalra. A vásárlók is könnyen meg tudják vásárolni a kiválasztott terméket, akár hozzá is tudnak szólni a termékhez és fórumozási lehetőség is van.

A statisztikai mutatók szerint növekvő tendenciát mutat a letöltési szám, valószínűsíthető, hogy megbízható a modul, ezért választják sokan. Lásd 6. ábra.

6. ábra- Ubercart modul letöltési statisztika

A Drupal - Ubercart együttes használata valóban jó párost alkot. Ennek a modulnak az az egyik legelőnyösebb tulajdonsága, hogy tényleg felhasználóbarát (úgynevezett useability) és könnyen telepíthető a Drupal honlapjáról. Az egyszerű konfigurálhatósága mellett a webáruház kialakításához szükséges valamennyi nélkülözhetetlen funkciót tartalmazza.

Az alábbi felsorolás tartalmazza az Ubercart főbb tulajdonságait:

- a termék katalógus jól konfigurálható
- rugalmas termék felviteli rendszer
- átlátható pénztár
- egyszerű feldolgozás
- egyszerű megrendelés
- integrált fizetési rendszer

- aktív napi naplóbejegyzések
- XML export/import lehetőség

A Magyarországi területi beállításokat is könnyedén beállíthatjuk. Például az árat egyszerűen kiírhatjuk forintban, a súlyt kg-ban vagy dkg-ban, és a többi használt mértékegységet is megtaláljuk a felsorolt tulajdonságok között.

A termékeket katalógusokba, alkatalógusokba rendezetjük. Ezt a kialakult hierarchia struktúrát nagyon könnyű átlátni. Természetesen a különböző termékcsoportok kilistázására is lehetőségünk van.

A fizetendő árhoz a modul segítségével hozzáadhatjuk a szállítási költséget is és a nettó árat külön is tudjuk íratni a bruttó eladási érték mellett. Természetesen online is ki lehet egyenlíteni a termék vagy szolgáltatás értékét.

Az adminisztrátor a vásárlónak visszaigazoló e-mail-t tud küldeni, fontos tulajdonság, hogy a rendelések nyilvántartása és kezelése átlátható mind az adminisztrátor, mind a vevő oldaláról.

Az Übercart modullal létrehozandó webáruház oldalam kialakításához a következő modulokat kell installálnom:

- Übercart, uc coupon
- views nézetek
- i18n a többnyelvűség miatt
- Advanced Help, node import termékimportáláshoz nagyon jó, de én nem fogom most használni
- panels panelek
- yui, yui editor wysiwig editor szövegszerkesztés miatt fontos
- lightbox képmegjelenítés
- cck tartalommegjelenítés
- FileField Fájlmező
- image api
- magyar nyelvi fordítások bemásolása
- i10n modul

Általános beállítások:

- Multilingual System A settings.php-be bemásolni a kódot, engedélyezni kell a nyelveket
- a Primary linkeknél külön meg lehet adni nyelvenként, hogy melyik legyen az elsődleges linkek hivatkozásának forrása

Az Übercart konfigurálása:

- Cart setting
  - vásárlási alapbeállítások, minimumrendelés
  - Anonymus kosár tartalmának megjegyzési ideje, azonosított felhasználói kosár megjegyzési ideje
- Catalog beállítás: Taxonomy hozzárendelés, product grid beállítás, hány oszlopban jelenjenek meg az adatok, és milyen adatok jelenjenek meg
- Checkout settings

Alapbeállítások azonosítatlan felhasználó is rendelhet szállítási infók megjelenítése az azonosítatlanból legyen-e regisztrált és rendelés után bejelentkezzene, aktív legyen-e Chekout panels - vásárlási folyamat lépéseinek beállítása Anonymusnak kell-e ellenőrző e-mail mutassa-e a fizetési beállításokat Chekout üzenetek mikor milyen szöveget írjon ki a megrendelés folyamatában Address fields Milyen mezőket kérjen be a vásárlótól • Country setting: megfelelő országok beimportálása, országok, címformátumok (sorrendek) beállítása • Order settings: általános beállítások hány megrendelést mutasson az áttekintő képernyőn

az ügyfél láthatja-e a számláit a megrendelés folyamán

milyen template alapján készüljön a számla Order Workflow - megrendelés folyamata státuszok beállítása (canceled, folyamatban, pending, processing, completed)

Order panels, milyen adatok szerepeljenek a képernyőkön (admin, customer), számlán

- Payment settings: általános fizetési beállítások, fizetési mód beállítások, utánvét, kártya, meg amit a modulokban engedélyezünk Utánvét részleteinek beállítása (maximum megrendelési összeg, kívánt szállítási idő megadhatósága), Payment gateway
- Price handler settings
- Product settings: termék testre szabása, általános beállítások képkezelés

opcionális mennyiségi mező a terméknél (azaz már a terméknél meg tudja adni, hogy mennyit akar rendelni és ne csak a kosárnál) termék előnézetben is megjelenjen a Kosárba gomb, Product fields milyen mezők tartoznak a termékhez

cck-val hozzá tudunk-e adni újabbakat, igen, de az itt nem jelenik meg Product features

file letöltés beállítása (letölthető termék esetén),fájl helye letöltési korlátozások (mennyit lehet letölteni), Product kits csak egyben megvásárolható (listázza-e a beletartozó termékeket, vagy sem)

az ügyfél hozzá tud tenni/el tud venni még termékeket

- Report settings: általános beállítások, mennyi sort mutasson egy oldalon Milyen státuszokat riportoljon
   Shipping quote settings - szállítási mennyiségek beállítása (fulfillment = végrehajtás, teljesítés)
   üzenetek beállítása, kiszállítás indulásának címe (raktárcím)
   Quote methods
- Stock settings: kinek küldjön e-mailt, ha meghatározott mennyiség alá csökkent az adott termék száma, milyen üzenetet küldjön

- Store settings: általános beállítások, kapcsolati adatok megadása (pl.: üzlet neve, tulajdonosa, e-mailcíme, telefonszáma... stb.), megjelenítési beállítások elsődleges cím beállítása, mi legyen a láblécben az áruház oldalain Format settings, pénznem beállítása
   Súlyformátum beállítása, hosszúság formátum, dátumformátum, Tax rates and settings ÁFA, PDV meghatározása,
- Orders: a megrendelések kezelése, megtekintés
- Customers: az ügyfelek kezelése
- Store admin: termékek megtekintése, nem besorolt termékek Manage classes, áruházi osztályok létrehozása (content-type), új tartalomtípust hoz létre, így a különböző osztályba besorolt termékeknek különböző tulajdonságokat adhatunk, View file downloads, letölthető fájlok feltöltése, kezelése
- Jelentések riportok, különböző riportok megtekintése, új riportok létrehozása Ügyfél riport, termékriport

Alap termék riport - minden megrendelés benne van - exportálható Custom product report - mi magunk határozhatjuk meg, hogy milyen státuszú megrendelések legyenek benne, beállítható a dátum tól-ig, exportálható

Eladási riport - havi, éves, custom, raktári riport, exportálható

- Attributes: a termékhez rendelhető attribútumok létrehozása (pl.:szín, méret)
  - · Attribut options, a megadott attribútum opciói (kicsi, nagy)
  - · plusz-mínusz költség, plusz-mínusz ár, súly
- Conditional actions: a vásárlási kondíciók meghatározása és beállítása
  - · Trigger szerint
  - · Osztályok szerint [9]

Az előbb felsorolt beállítások mellett még sok egyéb modult lehet be- illetve kikapcsolni Übercart alatt. Lehet termékeket összehasonlítani, kuponokat adni, akciós árakat feltüntetni, különböző kedvezményeket adni, termék toplistát létrehozni... stb.

4. Az e- Commerce bemutatása

Az e- Commerce modul - az Übercart modul mellett - a Drupal webáruház készítő csomagja. Teljesen ingyenes, nyílt forráskódú, számos tulajdonsággal, funkcióval bír és mindemellett rugalmas felületű. A legteljesebb megoldást jelenti a Drupal-lal készült e-kereskedelmi oldalaknak. Beállítása kissé bonyolult óriási tudása miatt.

Letöltési statisztikája a következőképpen alakul: Lásd 7. ábra.

7. ábra - e-Commerce modul letöltési statisztika

Manapság ez a modul magába foglalja a teljes e-kereskedelm alapvető funkcióit és természetesen sok egyéb más hasznos funkciót is.

Például:

- Bevásárlókocsi és termékek megjelenítése
- ÁFA számítás, akciók, kedvezmények biztosítása
- Készletgazdálkodás
- Fizetési és szállítási rendszer
- Számlázás és e-mailértesítés
- Fizetési tranzakciók lebonyolítása
- Különféle jelentések és összefoglalók
- A vásárlók régebbi rendeléseiket is nyomon követhetik
- Aukciós oldalon is használható
- Táblázatok és statisztikai kimutatások (hamarosan jön, jelenleg fejlesztés alatt)

Manapság az e-Commerce modul Drupal 5 alatt működik teljesen stabilan, a Drupal 6os verziónál a háttérben folyamatos fejlesztés van. Persze ettől függetlenül van ajánlás a 6os verzió használatára is.

A modul a következő modulokkal együtt működik megfelelően Drupal 6 alatt: *Views, Rules, Views Bulk Operations (VBO), Chaos Tool Suite.* Ezeket a modulokat is engedélyezni kell a helyes működéshez.

A 6. fejezetben leírom, hogyan hozok létre e-Commerce modullal webáruházat.

5. Mikor melyiket használjuk, avagy az összehasonlítások kiemelése

Az interneten sok olyan fórumot találtam, ahol a hozzászólók leírják, hogy webáruházat szeretnének létrehozni Drupal alatt, de nem tudják, hogy melyik webáruház modul lenne a számukra megfelelő.

Ebben a fejezetben szeretnék segítséget nyújtani a leendő webáruház készítőknek, fejlesztőknek. Leírom az Übercart és az e-Commerce modul előnyeit és hátrányait, ezzel próbálom megkönnyíteni a választást.

Drupal 6 alatt	Übercart	e-Commerce
Legutolsó verziószám	• 6. x-2.4. stabil ver- zió	 Jelenleg fejlesztik a stabil verziót, de ad- dig ezt ajánlják: 6. x-4.0-rc23
Modulfüggőség	• Token (6. x-1.12)	 Token (6. x-1.12) Views Rules Views Bulk Operations (VBO) Chaos tool suite
Ajánlott egyéb modulok	 CCK (6. x-2.5) Content FileField (6. x-3.2) ImageAPI (6. x-1.6) ImageAPI, ImageAPI GD2 Image Cache (6. x- 2.0-beta10) ImageField (6. x- 3.2) 	 CCK (6. x-2.5) Content FileField (6. x-3.2) ImageAPI (6. x-1.6) ImageAPI, ImageAPI GD2 Image Cache (6. x- 2.0-beta10) ImageField (6. x- 3.2)

5.1. Modultelepítés

• Lightbox2 (6. x-1.9)	• Lightbox2 (6. x-1.9)
or Thickbox (6. x-	or Thickbox (6. x-
1.5)	1.5)
• Google Analytics (6.	Google Analytics
x-2.2)	

5.2. Telepítés után

Drupal 6 alatt	Übercart	e-Commerce
Menüpont a navigációs menüben	 Bolt adminisztráció- ja menüpont 	 e-Commerce e-Commerce beállítá- sok Szabályok
Alapmodul	 Az öt alapmodulból elkészülhet a webáruházunk. 	 Hét alapmodulja van, komplett webáruház elkészítéshez nem ele- gendő.
Mag kiegészítések	Katalógus Szállítás vagy ÁFA	 Chaos Tool Suite Szabályok Customer Interface Views
Extra modul	 Raktárkészlet kezelése vagy Google Analytics stá- tusz 	Termékjellemzők Date modul
Teljesítés modul	Szállítási költségek	Paypal fizetési mód
Fizetés modul- Paypal	 Hitelkártya Kézpénzes kiegyenlí- tés 	• Cart
Egyéb letölthető modul	Kevés további modul áll rendelkezésre	Rengeteg további mo- dul áll rendelkezésre
Modulok elérhetősége	 Nem minden modul érhető el 	• Stabil, a modulok el- érhetőek

5.3. Termékkel kapcsolatos összehasonlítások

Drupal 6 alatt	Übercart	e-Commerce		
Tartalom, termék beküldés	Egyszerűen kezelhető	Egyszerűen kezelhető		
Cikkszám beküldése	Kötelező	Nem kötelező		
Termék darabszám	• A termék alatt beállít- ható a darabszám	 Csak a kosár funkci- óknál állítható be a da- rabszám 		
Vásárlás	• Egyszerű	• Egyszerű		
Szolgáltatásértékesítés	Nincs	• Van		
Kosár funkció elérése	 Csak regisztrált láto- gató vásárolhat 	Regisztrálatlan látoga- tó is vásárolhat		
Katalógus	• Alapbeállításban van	 Csak taxonómiával van 		
Rendelések, tranzakciók	• Egyszerűen kezelhető	 Egyszerűen kezelhető, de még fejlesztés alatt áll 		
Számlakészítés	 Automatikusan gene- rálódik 	 Automatikusan gene- rálódik 		
Euro számla	Nincs	• Van		
Kártyás vásárlási lehetőség	• Van	• Van		
Szállítási mód beállítása	• Van	• Van		
Készletellenőrzés	 Raktárkészlet ellenőr- zés 	• Leltár funkció		
Különféle kimutatások	Részletes	• Részletes		
Vevők listázása	• Egyszerű	• Egyszerű		
Eway	Nincs	• Van		
Aukció	Nincs	• Van		
Adományok	Nincs	• Van		

5.4. Egyéb fontos összehasonlítás

Drupal 6 alatt	Übercart	e-Commerce	
Nyelvezet	 Szinte naprakész magyar fordítás¹⁴ 90,72% 	 Elérhető a magyar. po fájl, de nem teljes a fordítása¹⁵ 82,94% 	
Közösség	• Aktív, nagy létszámú	 Kevés létszámú, de pozitív és növekedik 	
Fórum	Aktív hozzászólások	Kevés hozzászólás és fórumtéma	
Egyszerű webáruház komplett elkészítése	• 1-2 óra	 Több óra 	
Átláthatóság	• Egyszerű	Bonyolult	
Testreszabhatóság	 Egyszerű, egyes te- rületeken azonban bonyolult 	• Bonyolult	
Drupal ismerete	• Fontos	 Nagyon alapos isme- retnek kell lenni 	
Kinek ajánlom	Kis bolt	 Nagyáruház 	
Jövőkép	Világos	• Egy kicsit zavaros	
Dokumentáció	Útmutató Kézikönyv Blog bejegyzés	• Hiányos	

végtelenségig Mindegyik Az összehasonlításokat szinte a elemezhetnénk. webáruházkészítő modulnak van előnye és hátránya. A saját igényeinket és célunkat figyelembe véve azonban könnyen tudunk választani

¹⁴ <u>http://localize.drupal.org/translate/downloads?project=ubercart</u>
¹⁵ <u>http://localize.drupal.org/translate/downloads?project=ecommerce</u>

Összefoglalva, mégis melyiket válasszuk? Ha gyorsan és egyszerűen akarunk webáruházat létrehozni, akkor Übercart, ha mégis valami emelt szintűbbet, professzionálisabbat, erősebbet, stabilabbat szeretnénk, akkor e-Commerce a megoldás.

Az én választásom az Übercart modulra esik. Sok hasznos információt találok róla az aktív közösségben, elsőre sikerült véghezvinni egy tesztvásárlást, nem kellettek bonyolult beállítások, testszabások. Nálam ez a modul a favorit.

6. Egy feladat megoldása mindkét rendszerben

Mielőtt nekilátunk a weboldalamnak, nagyon fontos, hogy vázlatot készítsek. Ez a tervezési folyamat lesz a kiindulópont. A vázlatból fogom tudni, hogy hol tartok, mit kellene még kialakítanom és a megfelelő sorrendre is tudok majd így figyelni.

6.1. Tervezési folyamatok

A honlap célja lesz egy működő virágbolt számára webáruházat létrehozni. Fontos, hogy nagy bevétel származzon az elkészült webáruház által a virágeladásokból, dísztárgyakból. Az oldalon be kell mutatni a virágboltot, híreket és elérhetőségeket.

Szeretném, ha a nézelődőkből vásárlók, a vásárlókból pedig előbb utóbb törzsvásárlók lennének, mert a visszatérő vevőnél nincs jobb. Sokszor látni, hogy a virágboltok előtt sorban állnak különböző alkalmakkor a vevők. Miért ne lehetne otthonról vagy az irodából egyszerűen megrendelni a kiválasztott virágcsokrot? Csak pár kattintást kell tenniük, kiválasztani és megrendelni a csokrot. A virágboltban már járt, internetet használó vásárlók is kíváncsiak lesznek a webáruházra, biztosan legalább egyszer megpróbálnak megrendelni ezzel a módszerrel.

A virágbolt bemutatása mellett a legfőbb dolog, hogy részletesen bemutassuk az értékesíteni kívánt termékeket, a virágcsokrokat, koszorúkat. Fontos, hogy minden termék mellett rövid leírás szerepeljen, megtalálható legyen a termék ára és a kosárba tétel. Természetesen hozzászólásokat is lehet fűzni a termékekhez.

Ahogy az előbb említésre került a legfontosabb tétel a kosár. Ha rákattint a vásárló egyszerűen tudja látni, hogy mit rendelne, mennyiért, hány darabot és persze a végösszeget. Ha időközben mégis meggondolná magát, nyugodtan megváltoztathatja a döntését, kiürítheti a kosár tartalmát, vagy másik termékekkel töltheti fel.

A kulcsfontosságú funkciók közé soroljuk még a vásárló regisztrálását, a bejelentkezést, a fórumokat, az új híreket, az RSS-t, az online felhasználó megjelenítését, valamint a saját adatok módosítását, szerkesztését.

Egy Kapcsolat nevű menüpont is kialakításra kerül, amiben a virágbolt elérhetősége: neve, címe telefonszáma, nyitva tartása, e-mail címe megtalálható, így a vásárlók könnyen

kapcsolatba tudnak kerülni a virágbolttal. Lesz kapcsolat felvételi űrlap, fórumozási és hozzászólási lehetőség is. Regisztrálás után a vevők tartalmakat hozhatnak létre az oldalon, ha hozzászólnak egy-egy termékhez, illetve fórumtémához.

Adminisztrátorként, vagy másképpen mondva karbantartóként én fogom az oldalt felügyelni, például: új termékeket felvinni, vagy árat változtatni.

Háromféle jogosultsági csoport lesz az oldalon, az egyik maga az adminisztrátor, aki minden jogosultságot megkap, a következő a regisztrált vásárló, míg a harmadik a nem regisztrált vásárló, vagyis maga a látogató.

A látogatók nem adhatnak le rendeléseket, nem fórumozhatnak, nem kereshetnek az oldalon, de megnézhetik a weboldal tartalmát.

A regisztrált vásárlók természetesen rendelhetnek a felkínált termékekből, fórumozhatnak, hozzászólhatnak a termékekhez, írhatnak a kapcsolat felvételi űrlapra, kereshetnek az oldalon.

A webáruház tartalmát folyamatosan bővíteni kell sok szép színes tartalommal. Távlati tervek között szerepel egy olyan modul, ami kiszámolja azt, hogyha egyesével, virág fajtánként válogatja össze a virágokat a vevő a csokorhoz, az mennyibe kerül neki összesen.

6.2. A látványterv, a menürendszer és az adatbázis megtervezése

Az elképzelés szerint három oszlopos, jól áttekinthető oldalt fogok létrehozni. Lásd 8. ábra. Fontos, hogy a látogató mindig tudja, hogy hol tartózkodik jelenleg az oldalon, tudja, hogy az aktuális menüpont éppen melyik menüpontból ered, vagyis melyik az aktuális menüpont szülője.

Ha a látogató rákattint a weboldalra, egyből a kezdőoldalt fogja látni, a bal felső sarokban lévő *Logó*ra is rákattinthat, szintén a kezdőoldal jelenik meg. A logó helyére egy virágos képet fog feltöltődni, egy olyan, ami jól tudja tükrözni a webáruház hangulatát. A logó mellett a *webáruház neve* található majd meg. Ezek voltak a fejléc tartalmai.

A baloldalon a logó alatt található a *Keresés* funkció, ami megkönnyíti az oldalunkon való kulcsszavas keresést, így nagyon fontos feladatot tölt be. Alatta az "A" menü található, amire nemsokára visszatérünk.

Jobb oldalon találjuk a Kosár funkciót.

Kiemelt helyre kell raknunk, mert itt tudja látni a vevő, hogy mit rendelt, hány darabot, az árat. Vagyis ez maga a Bevásárlókosár.

Alatta található a "B" menü, amire szintén nemsokára visszatérünk.

Webáruház neve és háttérfo	tók	
"A" menū	Tartalom	Kosár
		"B" menū
		RSS
		Belépés
		Online felhasználói
		Aktív felhasználók
1/10	Lábléc	

8. ábra – Látványterv

A *RSS csatorna* fontos a tartalomközlés szempontjából. Alatta lesz a *Belépés* funkció, itt tud a látogató regisztrálni vagy a regisztrált vásárló bejelentkezni, kijelentkezni. Az *Online-* és *Aktív felhasználók* is itt jelennek meg, megmutatva, hogy hányan tartózkodnak jelenleg az oldalon és kik a regisztrált tagok.

A Láblécben a webáruház neve, címe és elérhetősége fog megjelenni.

A középső oszlopban fog megjelenni maga az aktuális *tartalom*. Itt tudja megnézni a látogató például: a kiválasztott terméket, itt olvashatja el a fórumot.... stb.

Akkor térjünk is vissza a baloldalon található "*A*" menüre. A vázlatban így szerepel a hierarchikus fastruktúra szerinti felosztás a regisztrált felhasználók számára:

"*A*" menü:

Katalógus

- Virágcsokrok
- Kegyelet virágai
- Szezonális termékek
- Akciós ajánlatunk

Összes termék Saját adat Friss tartalom Tartalom beküldése

• Fórum téma

Fórum

Kilépés

Egy kicsit részletesebben is beszéljünk a menüpontokról. A *Katalógus* menü lesz a leglátogatottabb menüpont az oldalon, hiszen itt tudja a látogató kiválasztani, megnézni a termékkínálatot. A szülőmenü almenüre oszlik, és az almenük tartalmazzák csoportosítva a termékeket. Például az *Akciós ajánlatunk* almenüben találjuk meg az akciós termékeket, árral együtt. Ha egy termék megtetszik, rákattinthatunk, majd részletes leírást olvashatunk a termékről, majd ha tényleg úgy gondoljuk, hogy megvásároljuk,akkor a *Kosár gomb* segítségével ez működni is fog. Ha már van tapasztalatunk a termékről, vagy csak egyszerűen véleményünket szeretnénk kifejezni a termékkel kapcsolatosan, akkor ezt megtehetjük új hozzászólásunkkal.

Az Összes termék menüpontban csoportosítás nélkül, névsor szerint nézhetjük meg a kínált termékeket.

A *Saját adat* menüpontban a regisztrált vásárló könnyen megváltoztathatja a regisztrációs adatlapján lévő adatokat, pl.: lakcímváltozás, jelszócsere...stb. Itt megtalálja a fórum hozzászólásait, termékvéleményezéseit és a Kosár tartalmát is, ha éppen rendelési szakaszban van.

A *Friss tartalom* menüpontban a legújabb hozzászólásokat tudjuk elolvasni, a legújabb hozzászólás van legfölül, majd a régebbi hozzászólás követi.

A *Tartalom beküldése* menüpontba új fórum témákat tud létrehozni a regisztrált vásárló.

A Fórum menüpontban hozzászólásokat tudunk beküldeni.

A Kilépés menüre kattintva a regisztrált vásárló ki tud lépni az oldalról.

Az általános információkat a jobb oldalon található "*B*" menü fogja tartalmazni, ennek a vázlata a következőképpen alakul:

"*B*" menü:

- Bemutatkozás
- Hírek
- A virágokról
- Kapcsolat
- Online kapcsolat

A Bemutatkozás menüpontban alap információkat lehet olvasni a virágüzletről.

A Hírek menüpontban az aktuális akciók vagy új termékek lesznek olvashatóak.

A virágokról menüpontban egy kis virág etikett, virág átadási illemszabályok, jó tanácsok virág kedvelőknek található majd meg.

A *Kapcsolat* menüpontban az elérhetőségek találhatóak majd meg, az *Online kapcsolat* menüpont a webes kapcsolatfelvételre lesz használható, vagyis online tudunk érintkezni a virágbolttal.

Persze a menürendszert később lehet bővíteni új menükel. Ha pl.: ajándéktárgyakkal bővítenénk az oldalt, akkor ezt a menüpontot is fel kell majd tölteni az aktuális tartalommal.

Fontos, hogy weboldalunkon valamilyen *adatbázis* kapcsolat legyen a felvitt tartalmak között. Nyilván kell tartani a termékeket, a megrendeléseket, a vásárlókat, a bevásárlókosár tartalmát, a különféle kategóriákat.

A termékek és a kategóriák között kell, hogy legyen kapcsolat, mert így szeretnénk csoportosítani a különféle árucsoportokat. A termékek neve, ára és leírása szintén bekerül az adatbázisba.

A regisztrált vásárlónak meg kell adnia a felhasználói nevét, e-mail címét, ha vásárolni szeretne, akkor teljes nevét, címét, telefonszámát is. Ha nincs azonosítva a vásárló, sajnos nem tudjuk átadni neki a megrendelt terméket.

A megrendelések természetesen kapcsolatban állnak a regisztrált vásárlóval és a kiválasztott termékkel. A darabszám és a rendelési dátum is fontos szerepet tölt itt be.

A kosár adatbázisa tartalmazza a regisztrált vásárlót, a kiválasztott terméket, a termék darabszámát és a megrendelés aktuális dátumát.

A legfontosabb célunk, hogy a vevő igénye szerint alakítsuk ki az oldalunkat

6.3. A webáruházak tényleges elkészítése

Térjünk vissza a 2.3 fejezetre, van már két működő Drupal alapú webhelyünk. A tényleges webáruház elkészítést mostantól kezdve, mint adminisztrátor fogjuk elvégezni, mivel van adminisztrátori azonosítónk és regisztrálva vagyunk a rendszerbe.

Tehát a kapott felhasználói névvel és jelszóval lépjünk be az oldalba, legyünk aktívak. A nevet és a jelszót a *Saját adatok/Szerkesztés* útvonalon bármikor megváltoztathatjuk.

Amíg fejlesztjük saját weboldalunkat, célszerű *offline* állapotba kapcsolni, mert nem igazán jó, ha valaki belelát a félig elkészült állapotban lévő oldalba és háttér munkálatokba. Ezt a beállítást az *Adminisztráció/Webhely beállítása/Webhely karbantartás* elérési útvonalon tehetjük meg.

Másik fontos beállítás az *Adminisztráció/Webhely beállítása/Rövid webcímek* elérési útvonalon található meg, engedélyezni kell és ezzel a beállítással lehetőség van rövid webcímek használatára, azaz a ?q= webcím résztől való megszabadulásra. Például: node/1 helyett node/főoldal.

A bal oldali navigációs menüből az *Adminisztráció* menüpontot fogjuk a legtöbbet használni az oldalak kialakítása alatt. Itt megtalálható még a *Saját adatok, Tartalom beküldése* és a *Kilépés* menü funkció is.

6.3.1. A meglévő és telepítendő modulok beállításai

Az Adminisztráció/Webhely építés/Modulok útvonalon tudjuk kibővíteni az alapfunkciókat.

Az alaprendszer szükséges és engedélyezett moduljai a következők:

- Block Az oldalak fő tartalma körül megjelenő dobozokat kezeli.
- Filter A tartalmak szűrésének kezelését végzi, megjelenítésre előkészítve azokat.
- Node Tartalmak beküldését és megjelenítését lehetővé tevő alapmodul.
- System A webhely általános beállításait kezeli, az adminisztrátorokat segítve.
- User Felhasználók regisztrációját és beléptetését teszi lehetővé.

A fentiek a telepítéskor automatikusan engedélyezve lesznek. Az alaprendszer nem szükséges modulja közül még ezeket kapcsoljuk be: *Aggregator, Book, Color, Comment, Contact, Forum, Help, Locale, Menu, Path, Php filter, Poll, Search, Statistic, Taxonomy, Tracker, Update status, Upload.*

Az oldalak webáruházak lesznek, ezért kiegészítésként két webáruház készítő modult is le kell tölteni, és persze külön-külön kell alkalmazni őket. A letöltés a következőképpen zajlik: az Ubercart honlapján¹⁶ található modult töltsük le, mégpedig a 6-os verziót, csomagoljuk ki és másoljuk be az FTP tárhelyünkön lévő public_html/modules mappába. Frissítés után az *Adminisztráció / Webhely építés/Modulok* útvonalon megtaláljuk a letöltött *Ubercart modul*t. Ha figyelmesen elolvassuk a letöltési oldalt, akkor észrevehetjük, hogy az Ubercart működéséhez szükség van egyéb fontos kiegészítő modulok letöltésére is. Ezek a következők, fontossági sorrendben: *Token, CCK, FileField, ImageAPI, Image Cache, ImageField, Lightbox2* vagy *Thickbox, Google Analytics*.

Másik kiegészítő modulként még megemlíthetjük a *Poormanscroon*, a *Pathauto* és az *Administration menu* modulokat. Telepítsük és engedélyezzük ezeket is, az előbb említett módszerrel.

Miután engedélyeztük az Ubercart modult, láthatjuk, hogy 5 féle Ubercart funkció is megjelent az oldalunkon, mégpedig a következők:

- Ubercart core
- Ubercart core (optional)
- Ubercart extra

¹⁶ <u>www.drupal.org/project/ubercart</u>

- Ubercart fulfillment
- Ubercart fizetés

Az Ubercart - core modul közül mindegyiket engedélyeznünk kell, mert különben nem tudnak megvalósulni a webáruházunk alapfunkciói, amik a következőek:

- Cart Bankkártya kezeléshez
- *Conditional Actions* Feltételes műveleti beállítások adókhoz, szállításhoz és még sok minden máshoz
- Order Rendelések fogadása és kezelése a weblapon keresztül.
- *Product* Termékek kezelése
- *Store* Beállítja és adminisztrálja a boltot

Az Ubercart – core (options) modulból opcionálisan tudunk választani. Legyenek engedélyezve most a következő modulok:

- *Attribute*: ha különböző tájékoztató információkat is szeretnénk a termékekről tárolni
- *Catalog*: ha katalógus-szerűen akarjuk a termékeinket csoportosítani, bemutatni
- *File Downloads*: ha letölthető fájl formájában akarunk tájékoztató anyagot kapcsolni a termékeinkhez
- Payment: fizetési módok kezelése
- *Reports*: összesítő kimutatások a termékekről, vevőkről és a vásárlásokról
- *Roles*: vásárlói csoportok megkülönböztetéséhez
- Shipping: szállítási módok kezelése
- *Tax Report*: adóösszesítés
- Taxes: különböző adók kezelése

Ezen kívül az Ubercart modulra épülő kiegészítő modulok is használhatóak. [10]

Az Ubercart - extra, - fulfillment és - fizetés modulokban a termékek összehasonlításától a csekken történő fizetésig, sok beállítási funkciónk van.

A modulokat célszerű egyesével engedélyezni. Ha valamilyen okból hiba keletkezik, az oldalunkon nehezen találjuk meg a hiba forrását. Lépésről lépésre haladjunk és vizsgáljuk meg, hogy milyen újdonságokkal bővült az oldalunk.

Az *e-Commerce* modul¹⁷ telepítésénél hasonlóan járunk el, viszont nekünk Drupal 6 verziónk van és igazából tökéletesen Drupal 5 alatt működik ez a modul. Töltsük le az ajánlott kiadást, de ezt a modult a public_html /summerflowers/modules mappába másoljuk. Az oldalon szintén megtaláljuk a szükséges függőségeket, ami nélkül nem működne jól a weboldalunk. Ezek a következőek: *Token, Views, Views Bulk Operations (VBO), Chaos tool suite*. Telepítsük és engedélyezzük a letöltött modulokat, de csak egyesével, ne kapkodjunk.

Az e-Commerce modul engedélyezése után szintén több nagy csoportot láthatunk, megjeleni. Ezek a következőek:

- e-Commerce Checkout (pénztár)
- e-Commerce core (mag)
- e-Commerce Costumer Interface
- e-Commerce Payment Methods
- e-Commerce Product Features

Az e-Commerce core modul minden tagját hasonlóan az Ubercart core modulhoz, itt is engedélyezni kell, mert nélkülük nem tudnánk kialakítani a webáruházat.

Az e-Commerce core-ba tartozik:

- Anonymus purchasing Anonymus vásárlás
- *Charges* kiadások
- *Common* mindennapi
- *Customer* vásárló
- *Product* termék
- *Receipting* átvétel, nyugtázás
- *Store* áruház

6.3.2. Nyelvi kezelés, magyar nyelvre való fordítás

A különböző modulok telepítése után észrevehetjük, hogy a legtöbb modul angol nyelvű. Drupal oldalunk engedélyezi, hogy a felhasználói felületet alapértelmezett angolról más nyelvekre, jelen esetben magyarra fordítsuk. Ehhez el kell látogatnunk a fordítási

¹⁷ www.drupal.org/project/ecommerce

adatbázisba,¹⁸ regisztrálnunk kell, majd ki tudjuk választani a lefordítandó modult - most az Ubercart és e-Commerce -, majd a legfrissebb verziójú magyar fordítási. po kiterjesztésű fájlokat importálnunk kell az oldalunkba. A többi alkalmazott modul fordításait is megkereshetjük, és szintén importálhatjuk.

6.3.3. A blokkok, menük, oldalak kialakítása

A következő lépéseket mind a két weboldalunkon ugyanolyan módszerrel és sorrendben fogjuk kialakítani. Amint olyan kialakításhoz érünk, hogy a két weboldal kialakítása egymástól eltávolodna, jelezve lesz.

A látványtervünkben (8. ábra) megtervezett blokkokat fogjuk most kialakítani. Ennek megvalósításához kattintsunk az *Adminisztráció/Webhelyépítés/Blokkok* menüpontra. Helyezzük a jobb oldalsávba felülről lefelé a következő régiókat: *Shopping cart* (átírva magyarra: *Kosár), Elsődleges linkek, Tartalom megosztás, Belépés* és *Online felhasználók.* A blokkokat húzd és dobd (drag-and-drop) módszerrel lehet egy régióhoz rendelni és azon belül sorrendjüket meghatározni. A többi beállítási lehetőséget változatlanul hagyjuk.

Következő fontos lépés a menürendszer kialakítása. A látványtervünkben a baloldalon egy "A" menü, a jobb oldalon egy "B" menü fog elhelyezkedni. Ennek megfelelően az *Adminisztráció/Webhely építés/Menük* útvonalon tudjuk kialakítani az eltervezett menüpontokat.

A "B" menünek megfelelően a jobb oldalsávon lévő *Elsődleges link* menüpontot változtassuk át *summerflower*-re. A menüpontokat a terv szerinti elrendezésben magunk fogjuk hozzá létrehozni, ezek lesznek a *Bemutatkozás, Hírek, A virágokról, Kapcsolat* és az *Online kapcsolat* menüpontok. A *Bemutatkozás* megjelenítéséhez egy tartalmat, mégpedig egy oldalt küldünk be, közzétett és címlapra helyezve módon. A cím mező lesz a monitoron látható rész, érdemes ugyanarra elnevezni, mint az oldalunkat. Fontos a szülő menüpont kiválasztása, jelen esetben ez a <summerflower>, a másik weboldalon a <summerflowers> szülőt választjuk ki. A menüben a súlyosabb menüpontok lesüllyednek, míg a könnyebbek a lista tetejéhez közelebb helyezkednek el. A törzs részbe a megjelenítendő szövegrészt írhatjuk be. A beviteli mód szűrt HTML beállítással fog működni.

¹⁸ <u>http://localize.drupal.org</u>

Mi lenne, ha képeket is szeretnénk feltölteni az oldalunkba? Természetesen mindez megoldható, először le kell töltenünk az Image¹⁹ vagy az IMCE²⁰ kiegészítő modult a Drupal oldaláról és engedélyezni az előzőekben leírt módszerrel. A modul segítségével könnyen tudunk képi tartalmakat feltölteni az oldalunkba, így tartalmainkhoz könnyen fűzhetünk képeket.

A Hírek, A Virágokról és a Kapcsolat oldalt hasonlóan tudjuk létrehozni, mint a Bemutatkozás oldalt, a kivétel csak annyi, hogy ezeket nem kell címlapra kihelyezni.

Az Online kapcsolat menüponttal a látogatók könnyen tudnak kommunikálni velünk. Persze a látogatók tudnának közvetlenül is e-mail-t küldeni, de nem célszerű az e-mail címünket kiírni a weboldalra, mert a keresőrobotok könnyen megtalálhatják és sok kéretlen levéllel "bombázhatnak" minket. A Kapcsolat felvételi űrlaphoz engedélyezni kell a Contact modult, ami személyes és webhely szintű kapcsolat felvételi űrlapokat biztosít. Ezután az Adminisztráció/Webhely építés/Kapcsolat felvételi űrlap útvonalon tudjuk beállítani és a Kategória hozzáadása funkcióval kialakítani az új űrlapot. Fontos, hogy a Kiválasztott címkében állítsuk át az értéket "igen"-re. Következő lépésünk, hogy az Adminisztráció/Webhely építés/Menük útvonalon a summerflower vagy summerflowers menühöz adjuk hozzá az új menüpontot Online kapcsolat névvel. Útvonalként adjuk meg a *Contact* szót, állítsuk be a szülő menüpontot és a súlyozást is, majd mentsük el a beállításokat. Ezzel elkészült a látványtervben lévő jobb oldalsávunk.

Most térjünk át a baloldalon lévő "A" menüre, ami alapértelmezett navigációs menüként fog működni. Ezek a menüpontok a különböző modulok telepítésekor automatikusan megjelennek. A hierarchia szerint meg kell jeleníteni és engedélyeztetni kell felülről lefelé a Katalógus, Termékek, Saját adatok, Tartalom beküldése, Friss tartalom, Fórum és a Kilépés menüpontokat. Ezzel elkészült a látványtervben lévő bal oldalsávunk is.

A sminkelés 6.3.4.

Nagyon fontos az oldalunk kinézete, hogy oldalunk esztétikusan legyen kialakítva. Látványtervünkben jól látható, hogy 3 oszlopos oldalt szeretnénk kialakítani és ezt támogatja a Drupal alap sminkje, a Garland is.

¹⁹ <u>http://drupal.org/project/image</u> <u>http://drupal.org/project/imce</u>

Legyen azonban bátorságunk, próbáljunk ki egy másik sminket. Ezt egyszerűen megtehetjük: vagy másik alapértelmezett sminket választunk, vagy válogathatunk a Drupal hivatalos oldaláról, esetleg egyedileg is kialakíthatjuk az elképzelésünket.

9. ábra - Sminkelés után az oldalunk

A letöltött sminkek kiválasztásakor tesztelni kell különböző böngészőkben az oldalunkat, mert előfordulhat, hogy nem ott jelenik meg a kívánt rész, ahol mi szeretnénk, például elcsúszhatnak a kialakított blokkok, vagy nem annyi oszlop szerepel benne, mint amennyit szeretnénk kialakítani.

Válasszuk ki most a Marinelli/Giordani²¹ sminket, végezzük el a kívánt beállításokat (weboldal neve, logók, kereső doboz, ... stb.), majd cseréljük le a képeket.

Ezt a cserét következőképpen tudjuk megtenni: először keressük meg a dekorációs kép pontos helyét a böngészőnk segítségével: a képen jobb egérgombot nyomva, a helyi menü-

²¹ www.drupal.org/project/marinelli

ből válasszuk ki a *Háttérkép megjelenítése* menüpontot, majd a böngészőből töltsük le a képet a saját gépünkre. Valamilyen képszerkesztő programmal módosítsuk igényeinknek megfelelően, vagy hozzunk létre ugyanekkora és ugyanilyen nevű, típusú képet, végül töltsük fel a képet, felülírva az eredetit, majd frissítsük a böngészőnkben az oldalt.[11]

A web oldaluk kinézete sminkelés után. Lásd 9. ábra.

6.3.5. Felhasználó kezelés és a jogosultságok

Az Adminisztráció/Felhasználó kezelés/Felhasználó beállításai menüpontban beállíthatjuk a felhasználó számára a regisztráció választási módját, módosíthatjuk a visszaküldött regisztrációs e-mail levél szövegének tartalmát és a felhasználói képek feltöltésének engedélyezését vagy tiltását is itt tudjuk elvégezni.

A jogosultságok meghatározása nagyon fontos feladat, itt lehet beállítani, hogy melyik csoportnak milyen jogokat adunk. Megkülönböztetünk *Be nem jelentkezett látogató* és *Azonosított Felhasználó* csoportokat. Alapértelmezésben két csoport létezik a Drupalban, melyek nem törölhetők: az *Anonim* felhasználók: nem regisztrált, illetve nem belépett felhasználók, vagy más néven látogatók és az *Azonosított felhasználók*: ebbe a csoportba kerül automatikusan minden regisztrált felhasználó.

A jogosultságok segítségével határozható meg, hogy melyik felhasználó mit tehet a webhelyen. Minden felhasználói csoport (amelyeket a csoportok oldalon lehet létrehozni) egyedi jogosultságokkal rendelkezik. Például, ha valaki nincs regisztrálva, nem írhat hozzá a fórumtémákhoz, vagy nem vásárolhat a webáruházból.

Az Adminisztráció / Felhasználó kezelés menüben a következő beállításokat tehetjük meg még:

Csoportok

Csoportok listája, szerkesztése és hozzáadása.

Elérési szabályok

Felhasználói nevek, email címek és IP címek tiltási szabályainak beállítása.

• Felhasználó beállításai

Felhasználói beállítások, mint a regisztráció követelménye, email szövegek és felhasználói képek.

• Felhasználók Felhasználók listája, szerkesztése és hozzáadása. • Jogosultságok Szolgáltatások elérhetőségének beállítása csoportok szerint.

Jelenleg a következő jogosultságokat szabjuk ki: Lásd 10. ábra.

Jogosultság	Be nem jelentkezett láto-	Azonosított felhasználó
	gató	
hírcsatornák hozzáférése	-	Х
hozzászólások hozzáférése	Х	Х
hozzászólások beküldése	-	Х
hozzászólások beküldése	<u>-</u>	x
elfogadás nélkül		Α
webhely szintű kapcsolat	x	x
felvételi űrlap elérése		
fórumtéma létrehozása	-	Х
tartalmak hozzáférése	Х	Х
tartalmak keresése	Х	Х

10. ábra – Jogosultság beállítások

Amely beállítás nem lett megemlítve, azt ne engedélyezzük. Eddig mindkét weboldalunkat párhuzamosan tudtuk létrehozni, ettől kezdve azonban kettéválik a két weboldal építése, beállítása.

6.4. Az Ubercart modullal való további weboldalépítés

Az Ubercart modul telepítése után megjelent a *Bolt adminisztrációja* menüpont, amelyben különféle beállításokat tudunk elvégezni a webáruházunkkal kapcsolatosan. Ebben a menüpontban találjuk a *Rendelések, Vevők, Termékek, Tulajdonságok, Jelentések, Feltételes műveletek, Beállítások* és *Súgó* lehetőségeket.

Kezdjük el testreszabni a weboldalunkat. Először nézzük a *Beállítások* menüpontban lévő lehetőségeket:

- Adózás mértéke és beállításai
- Bolt beállítások
- Fizetési beállítások

- Fizetési beállítások
- Katalógus beállítások
- Kimutatások beállítása
- Kosár beállítások
- Ország beállítások
- Rendelés beállításai
- Szállítási ajánlat beállításai
- Termék beállítása
- Tulajdonság beállításai
- Árkezelő beállítások

A legfontosabb beállításokat a következőképpen tudjuk végrehajtani:

6.4.1. Fizetési beállítások

Az Adminisztráció/ Bolt adminisztrációja / Beállítások / Fizetési beállítások menüpontban, az általános fizetési beállításoknál, legyen kipipálva a fizetés engedélyezése. A név nélküli fizetés engedélyezése viszont legyen letiltva.

A fizetési utasítások üzeneteit meg tudjuk változtatni, vagy le tudjuk fordítani a kívánt nyelvre. Itt szeretném megjegyezni, hogy az UberDrupal fordítási . po fájt importáljuk a fordítási felületünkbe .Tegyük engedélyezetté és szükségessé a Vezetéknév, Keresztnév, Telefonszám, Utca, Város és Irányítószám címmezőket. Ezek a vásárlóktól kért személyes adatok azért szükségesek, hogy a megrendeléseket kezelni tudjuk. A beállításokat természetesen el is kell mentenünk.

6.4.2. Ország beállítások

Az Ország beállításnál importálni kell a Hungary.cif fájt, hogy a Magyarországi beállítások legyenek érvényesek. Ha mégis szeretnék változtatni a cím formátumon, ezt is megtehetjük az Országformátumok beállításoknál.

6.4.3. Bolt beállítások

Az Adminisztráció / Bolt adminisztrációja / Beállítások / Bolt beállítások / Bolt beállítások menüpontban a bolttal kapcsolatos beállításokat tudjuk testreszabni.

Első beállítási lehetőségünk a *Kapcsolatfelvételi beállítások*, a hol meg tudjuk adni a bolt adatait, például nevét, címét, telefonszámát.

Második lehetőségként a *Megjelenítési beállítások* menüponthoz jutunk el. Itt tudjuk beállítani, hogy az irányítópult összezárt vagy kiterjesztett almenüvel legyen látható. Választhatunk, hogy az elsődleges vevői cím a számlázási cím vagy a szállítási cím legyen. Ebben a menüpontban dönthetünk a lábléc információkról is.

A *Formátum beállításai* fontos beállításokat tartalmaz, itt kell beállítani az alapértelmezett pénznem formátumot, amit az ISO 4217 szabvány szerinti pénznem kóddal lehet megadni (jelenleg a HUF), a pénznem jelét (Ft), az alapértelmezett mértékegységeket (kg), a hossz- és dátumformátumokat is.

AZONOSÍTÓ	cíм	LISTAPOZÍCIÓ	ÁLLAPOT
canceled	Törölve	-20 🗸	Megszakítva
in_checkout	Fizetés alatt	-10 👻	Fizetés alatt
pending	Függőben lévő	0 🕶	Fizetés után
processing	Feldolgozás alatt	5 🗸	Fizetés után
paypal_pending	Fizetve	7 -	Elfogadott fizetés
payment_received	Fizetve	10 -	Elfogadott fizetés
completed	Teljesítve	20 -	Teljesítve

6.4.4. Rendelés beállításai

11. ábra - Rendelési munkafolyamat beállításai

A Rendelés beállítása menüpontban még két másik beállítási lehetőséget láthatunk a Rendelés beállításai mellett, ezek a Rendelési munkafolyamat és Rendelési táblák.

A Rendelés beállításait a következőképpen módosítjuk. Lásd 11. ábra.

6.4.5. Termék beállítása

Az Adminisztráció / Bolt adminisztrációja / Beállítások / Termék beállítása /Termék beállítása lapfülön tudjuk beállítani, hogy a termékkép felületi elem milyen módon látszódjon. A Termékmezők oldalon a megjelenítendő termékmező neveket tudjuk engedélyezni és súlyozni. A Termékjellemzőknél a fájl letöltést és a csoporthoz rendelés tudjuk beállítani és létre kell hozni új csoportokat a termékekhez történő hozzáadás előtt.

A többi beállítási lehetőséget hagyjuk az alapértelmezett módon.

6.4.6. Katalógus beállítások

Az Adminisztráció / Bolt adminisztrációja / Beállítások / Katalógus beállítások menüpontban tudjuk beállítani a termékkatalógusként használatos taxonómia-szótárt, jelen esetlen ez a Catalog. Beállítható az oszlopok száma a kategóriák rácshálójában; a termékszám oldalanként meghatározza, hogy hány termék lesz listázva minden kategóriában.

A termékrács oszlopainak száma is itt módosítható.

A jelenleg megjelenített mezők a következők lesznek:

- Termék címe
- Termék cikkszáma
- Alapértelmezett termékkép
- Eladási ár
- Kosárba űrlap
- Attribútum elemek kiválasztása

6.4.7. Termékek beküldése

A mostani menüpontunk azért lesz fontos, mert a webáruház alapvető kínálatát így tudjuk a vásárlók felé közvetíteni. Fel kell tölteni a katalógust termékekkel, képekkel, árral... stb. Jelenleg nem lesz túl sok termékünk, így fel tudjuk vinni egyesével a termékeket és a hozzájuk kapcsolódó adatokat is. Ha viszont a későbbiekben több terméket szeretnénk egyszerre felvinni az oldalunkba ezt is megtehetjük, mégpedig termékimportálással.

Az első alternatívát követve, az Adminisztráció./ Tartalomkezelés / Taxonómia / Kifejezések listája / Kifejezés hozzáadása a szótárhoz: Catalog útvonalon tudjuk az "A"menürendszerünknek megfelelően katalógusba szervezni a termékeinket.

Adjuk hozzá a kifejezésekhez a *Virágcsokrok, Kegyelet virágai, Szezonális termékek és Akciós ajánlatunk* kifejezéseket, amelyeknek a szülője a <gyökér>, a súlyozást pedig a megjelenítés szerint tudjuk beállítani. A kifejezések neve mellé képet csatolhatunk és leírást is írhatunk hozzá.

12. ábra – Termék

Az Adminisztráció / Bolt adminisztrációja / Termékek / Termék beállítása / Termék beküldése oldalon fogunk egy kicsit tevénykedni. A névhez írjuk a beküldendő termék nevét (például: Görög koszorú), a leíráshoz egy rövid leírást szúrhatunk be (például: milyen virágból készült a koszorú), vagy képet is csatolhatunk. A beviteli formánál hagyjuk változatlanul a szűrt HTML beállítást. Következik a Katalógus taxonómia, ahol a kívánt katalógus kifejezést kell kiválasztanunk, majd ezután a kép mezőnél képet tudunk feltölteni, leírást, helyettesítő szöveget és címet tudunk létrehozni. A termék információ lehetőségnél a cikkszámot és az eladási árat kötelező kitöltenünk.

A szállítási beállításoknál az alapértelmezett szállítási módot, az alapértelmezett termék felvevő címet, a csomag típusát tudjuk beállítani. Az előző és a többi beállítási lehetőséget hagyjuk változatlanul.

Előnézet és mentés után létrejött egy termékünk, ami megtalálható a Katalógus menüpontban is. Lásd 12. ábra.

A termék megtekintése után van lehetőségünk a szerkesztésre is. A *termék* fülön az előzőekben beküldött terméket írhatjuk felül, a *tulajdonságok, lehetőségek, igazítás* és *jellemzők* szintén a termék beállítására szolgálnak.

Töltsük fel az összes értékesíteni kívánt terméket az előzőekben leírt módszer alapján.

6.4.8. Bolt adminisztrációja menüpont

Lássuk be, az Ubercart modul telepítése után nagyon gyorsan és viszonylag egyszerűen létre tudtuk hozni az elképzelt webáruház oldalunkat.

A Bolt adminisztrációja menüpontban megbeszéltük a Beállítások menüpontot, de itt találjuk még a Rendelések, Vevők, Termékek, Tulajdonságok, Jelentések és Feltételes műveletek menüket is.

A *Rendelések* oldalon megtekinthetjük a megrendeléseket, ahol akár rá is szűrhetünk a fizetési állapotra: fizetve, függőben lévő, törölve... stb. Új megrendelést tudunk létrehozni vagy keresni tudunk akár időszak megadásával is.

A *Vevők* menüpontban a vevőkkel kapcsolatos információk, név, azonosító, korábbi megrendelés... stb. található meg. Ezen az oldalon még olyan felhasználók között is lehet keresni, akik már adtak le rendelést.

A *Termékek* menüpontban megtekinthetjük az összes felvitt terméket abc sorrendben. Az *Elmaradt termékek keresése* oldalon a még be nem kategorizált termékeket tudjuk katalógusba szervezni, de jelenleg minden termék listázva van a katalógusban. Különböző termékosztályokat is létre tudunk hozni osztály névvel és azonosítóval, valamint a letölthető fájlokat is itt tudjuk megtekinteni. A *Jelentések* menüpont alatt kimutatást kaphatunk a kereskedelmi adókról (testre is szabhatjuk), a termékekről (akár árbevétel és nézetek szerint), vevőkről (megrendeléseik-ről). *Értékesítési kimutatásokat* olvashatunk az eladások összefoglalójában átlagolva. Itt találjuk az összes rendelést állapotonként is, ezek az elmúlt két nap eladásai, a hónap átlagos eladásai és a hónap várható eladásai. A listán haladva meg lehet tekinteni más statisztikákat is. A következő az *éves eladások* havi bontása. A hivatkozásokra kattintva tekinthetőek meg egy bizonyos hónap eladásai. Az *Eladások egyedi összefoglalója* szintén kimutatást ad a megrendelésekről.

Az összes fenti jelentést CSV fájlba tudjuk exportálni.

6.4.9. Utolsó simítások

A megtervezett feladatot megoldottuk az Ubercart modullal, megnyithatjuk a webáruházunkat. De először még teszteljük le alaposan az oldalunkat, majd tegyük *online* állásba, hogy a vevők le tudják adni megrendeléseiket. A tesztelésre nemsokára visszaté-rünk.

6.5. Az e-Commerce modullal való további weboldalépítés

Miután telepítettük az e-commerce modult a Drupal oldalunkra, az adminisztrációs felületen három újabb menüpontot találunk, mégpedig az *e-Commerce*, az *e-Commerce beállítások* és a *szabályok* menüpontokat.

6.5.1. Áruház (Store) beállítások

Az *Adminisztráció / e-Commerce* útvonalon elérhető menü magába foglalja az áruház beállításokat.

Itt találjuk meg:

- In Picking Kiszállítatlan termékek listája
- Node Access Products List *Lista* a hozzáférhető *termékekről* és azok tartalmairól, itt meg lehet változtatni a termékek tartalmait is.

- Receipt Allocation Számlák kiküldése, megmutatja, hogy minden számla ki lett-e küldve a megfelelő helyre
- Receipts Számlák, lista a már kifizetett számlákról a rendszerben
- Tranzakciók Listázva láthatóak a különböző tranzakciók

A *Számlák* almenüpont alatt különböző keresési beálltásokat tudunk megadni, például kereshetünk összeg, számla szám, fizetési mód szerint, két vagy több érték összehasonlítása szerint is.

A *Tranzakciók* almenüre kattintva-, ha lesz megrendelés – láthatjuk a rendelés azonosítót, a vevő nevét, a munkafolyamatokat, a rendelés dátumát, összegét és a mindezekkel kapcsolatos műveleteket. Lásd 13. ábra.

□ 1	Magyarország User : Summerflowers	Workflow: Canceled Allocation: Függőben	16 okt 10	6,500Ft	Bizonylat megtekintése
-----	--	--	-----------	---------	---------------------------

13. ábra - Tranzakciós táblázat

Valójában ebben a táblázatban figyelemmel kísérhetjük a rendelési folyamatokat. Az adminisztrátor itt tudja akár tömegesen módosítani, törölni a kiválasztott tranzakciókat. Beállíthatjuk a munkafolyamatok és a szállítás státuszát is.

6.5.2. e-Commerce beállítások (e-Commerce Configuration)

Az *Adminisztráció / e-Commerce Configuration* útvonalon a következő fontos beállításokat tudjuk megtenni a webáruházunk elkészítése során:

- Bolt
- Additional Charges Plussz költségek
- Fizetés
- Node Access Product settings Termék hozzáférési beállítások
- Product variations Termék variációk
- Receipts Számlázási beállítások

- Termékek
- Vevő

Nézzük kicsit részletesebben az egyes lehetőségeket:

6.5.2.1. Bolt beállítások

Általános beállításokat tudunk végrehajtani ebben a menüpontban. A bolt helyének válaszuk ki, hogy Magyarország; az alapértelmezett mértékegységeknél, a súlynál: kg, a hossznál: cm, amit be kell állítanunk. A pénznem jelének a Ft a megfelelő, be lehet állítani, hogy a pénznem az összeg előtt vagy mögött jelenjen meg, a mi esetünkben jobb oldalra kell, hogy állítsuk a jelölőgombot. Lehetőség van a tizedes jegyek beállítására is. Mentsük el az oldalunkat, majd ezután a munkafolyamatokat tudjuk szerkeszteni. Lásd 14. ábra.

MUNKAFOLYAMAT		TÍPUS	
÷	received	Folyamatban	szerkesztés törlés
÷	invoiced	Folyamatban	szerkesztés törlés
÷	in picking	Folyamatban	szerkesztés törlés
÷	packaged	Folyamatban	szerkesztés törlés
÷	shipped	Folyamatban	szerkesztés törlés
÷	awaiting customer response	Kész	szerkesztés törlés
÷	canceled	Mégsem	szerkesztés törlés
÷	completed	Kész	szerkesztés törlés
÷	security violation	Folyamatban	szerkesztés törlés

14. ábra - Munkafolyamatok szerkesztése

A szerkesztés linkre kattintva tudjuk az értékeket megváltoztatni, vagy új munkafolyamatokat is hozzá tudunk adni a listához.

6.5.2.2. Számlázási beállítások

Alapértelmezett pénznemként a HUF – Forint lehetőséget kell kiválasztani, majd lehetőség nyílik bankkártyás vásárlások beállítására is, választhatunk a különféle bankkártyák (Mastercard, Visa, American Express... stb.) közül.

6.5.2.3. Termék beállítások

Az Adminisztráció / e-Commerce Configuration / Termékek útvonalon találjuk a termékekkel kapcsolatos beállítási lehetőségeket.

Választhatunk, hogy csak regisztrált vásárló tudja a kiválasztott terméket kosárba tenni, vagy a látogató kosárba teheti a kiválasztott terméket, anélkül, hogy regisztrálva lenne, ezt a "rugalmas" beállítási lehetőséggel tehetjük meg.

A termék típusoknál két különböző főterméket találunk:

- Generic Product (generic) nem szállítható termék, nem fizikailag megfogható termék, például ilyen a szolgáltatások
- Shippable Product (tangible megfogható) maga fizikálisan a termék, ami szállítható

Lehetőség van másfajta termék típust is a listához hozzáadni.

Webáruházunkban a második, vagyis a tangible terméktípust fogjuk használni. Szerkesztésekor alapértelmezetten be van állítva a hozzá tartozó tartalomtípus: kép, oldal, s a termék. A termék jellemzőknél szintén lehetőség van újabb jellemzők kiválasztására: foglalt a termék, szállítható a termék, nem diszkont termék, nincs mennyiségi korlát és termék tartozékok.

6.5.2.4. Vevő beállítások

A vevő típusoknál válasszuk ki a *Felhasználó* nevet, majd a legördülő listába jelöljük ki Magyarországot, pipáljuk ki az irányítószámot is, majd mentsük el beállításainkat.

6.5.3. Szabályok

Az Adminisztráció / Szabályok útvonalon a következő beállítási típusok közül választhatunk:

- Kiváltott szabályok
- Szabálycsomagok
- Import/Export
- Űrlapok eseményei
- Beállítások

A *Kiváltott szabályok* a webhely szabályainak beállítására vonatkoznak, amelyek különböző események bekövetkezésekor hajtódnak végre. *Aktív* és *Inaktív* szabályok találhatók meg, melyeket módosíthatunk, hogy a tranzakció előtt vagy után hajtódjanak végre. Van lehetőség törölni és klónozni is a szabályokat.

A Szabálycsomagok a szabálycsoportok létrehozására és kezelésére szolgál.

Az *Import/Export* menüpontban a szabályokat tudjuk exportálni szövegként, vagy betölthető szabályokként.

Az Űrlapok eseményei, az űrlapokra vonatkozó események szabályainak beállítására szolgál.

Valamint lehetőségünk van a megjelenés beállítására, a Rules modul üzeneteinek megjelenítésére vagy elrejtésére.

Megtettük a megfelelő beállításokat az e-Commerce modullal bővített weboldalunkon, kezdődhet a termékek felvitele.

6.5.4. Katalógus beállítása

Az Ubercart modulnál automatikusan települt a Catalog modul, itt az e-Commerce modulnál azonban Taxonómia segítségével tudjuk megoldani a feladatot.

Az Adminisztráció / Tartalomkezelés / Taxonómia / Taxonómia útvonalon hozzuk létre azonosítás szempontjából a Katalógus szótárnevet, majd a tartalomtípusoknál pipáljuk ki a termék négyzetet. Mentsük el oldalunkat, ezután adjuk hozzá a kifejezéseinket, a Virágcsokrok, Kegyelet virágai, Szezonális termékek és Akciós ajánlatunk. Súlyozzuk a vázlattervnek megfelelően a kategóriákat. A kívánt katalógus ezekkel a beállításokkal elkészült. Következő lépésünk a termékek beküldése lesz.

6.5.5. Termék beküldés

A következő menüpontunk azért lesz fontos, mert a webáruház alapvető kínálatát így tudjuk a vásárlók felé közvetíteni. Fel kell tölteni a katalógust termékekkel, képekkel, ár-ral... stb.

Jelenleg nem lesz túl sok termékünk, így fel tudjuk vinni egyesével a termékeket és a hozzájuk kapcsolódó adatokat is.

A *Katalógus beállítása* menüpontban már beállítottuk a megfelelő kifejezéseket, így könnyen tudjuk az "A"menürendszerünknek megfelelően katalógusba szervezni a termékeinket.

15. ábra – Termék

Az Adminisztráció / Tartalom beküldése / Termék beküldése oldalon fogunk egy kicsit tevénykedni.

A termék árához írjuk be a termék kiskereskedelmi árát. A cikkszám mezőbe a termék cikkszámát, azonosítóját lehet beírni, de nem szükséges, mert ha van egy másik rendszerből származó egyedi azonosítója a terméknek, akkor azt itt célszerű megadni, de nem kötelező, mert a Drupal minden termékhez egy másik rendszerazonosítót is rendel.

Egy legördülő listából kiválaszthatjuk, hogy ki tudjon azonnal a kosarába terméket tenni, a regisztrált vásárló, az Anonymus vásárló vagy legyen rugalmasan kezelve a vásárlási folyamat. Válaszuk ki a rugalmast, termék vásárláskor úgyis szükséges, hogy regisztrálva legyünk a webáruházban.

Következő beállítási lehetőségünk, látható vagy rejtett legyen a termék alatt a "Kosárba" tevés funkció. Válasszuk a *látható* rádiógombot.

A névhez írjuk a beküldendő termék nevét, például: *Színes gerberák csokorban*, majd következik a katalógus taxonómia, ahol a kívánt katalógus kifejezést kell kiválasztanunk (ennél a példánál: Virágcsokrok).

A leírás mezőbe egy rövid leírást szúrhatunk be (például: milyen virágból készült a csokor), vagy képet is csatolhatunk. A beviteli formánál hagyjuk változatlanul a szűrt HTML beállítást.

Akár fájlokat és képeket is tudunk csatolni a termékhez. Az útvonal álnevünk automatikusan generálódik. A Hozzászólás beküldési beállítást hagyjuk olvasható/írható módon és természetesen az oldalunk legyen közzétett.

Előnézet és mentés után létrejött egy termékünk, ami megtalálható a Katalógus menüpontban is. Lásd 15. ábra.

A termék megtekintése után van lehetőségünk a szerkesztésre, követésre is. Töltsük fel az összes értékesíteni kívánt terméket az előzőekben leírt módszer alapján.

6.5.6. Utolsó simítások

A megtervezett feladatot megoldottuk az e-Commerce modullal, megnyithatjuk a webáruházunkat. De először még teszteljük le alaposan az oldalunkat, majd tegyük *online* állásba, hogy a vevők le tudják adni megrendeléseiket.

53

7. Tesztelés

A tesztelés alatt azt értjük, hogy kipróbáljuk a vásárló szemszögéből az oldalunkat, és ha hibát találunk, akkor azt megpróbáljuk kijavítani. Például: valamilyen terméket vásárolunk, regisztrálunk, vagy a fórumtémákhoz, termékekhez hozzászólunk.

A két leggyakoribb böngészővel, a Mozilla Firefox²² -al és az Internet Explorer 8²³ kezdjük a tesztelést. Azért kell több böngészőben kipróbálni az oldalunkat, mert előfordulhat, hogy a különböző böngészők másképp jelenítik meg az oldalunkat. Például: képernyő felbontási hiba, nem frissített böngésző... stb.

• Bejelentkezés, regisztráció tesztelése

Hozzunk létre egy új / teszt felhasználót, ellenőrizzük le az e-mail fiókot, hogy jött –e levél a regisztrálásról. A kapott levélnek tartalmaznia kell a felhasználónevet és a jelszavat. Jelentkezzünk be, nézzük meg, hogy minden rendben működik-e. Jelentkezünk ki, teszteljük az "elfelejtett jelszó" funkciót.

Mindkét böngészővel kipróbálva, mindkét weboldalon a tesztelés eredménye sikeres volt.

• Képernyőfelbontás vizsgálata

Jelen esetben az 1280 x 800 felbontást használom, de leellenőriztem 1024 x 800-as felbontásban is a monitorom, minden blokk, minden kipróbált felbontásban a kívánalmaknak megfelelően működik.

Mindkét böngészővel kipróbálva, mindkét weboldalon a tesztelés eredménye sikeres volt.

• Jogosultságvizsgálat

Azt vizsgálom meg, hogy a regisztrált/bejelentkezett felhasználó a neki adott jogosultságokat fel tudja-e használni, illetve az Anonymus/látogató korlátozva van-e bizonyos műveleteknél.

Mindkét böngészővel kipróbálva, mindkét weboldalon a tesztelés eredménye sikeres volt.

²² <u>http://www.mozilla-europe.org/hu/firefox</u>

²³ http://windows.microsoft.com/hu-HU/internet-explorer/products/ie-9/home

• Termék megrendelés tesztelése

Mindkét webáruházban próbáljunk ki egy-egy komplett vásárlást. Nézzük meg, hogy tudunk-e több terméket megrendelni, vagy tudjuk-e törölni a kiválasztott termékeket a ko-sarunkból.

Mindkét böngészővel kipróbálva, mindkét weboldalon a tesztelés eredménye sikeres volt.

• Keresés, tartalom megosztás és hozzászólás funkció tesztelése

A keresést próbáljuk ki és nézzük meg a tartalom megosztás menüpontunkat is, hogy minden jól működik-e. Továbbá szóljunk hozzá a termékekhez is. A legfrissebb hozzászólás van legfölül és egy "*New"(új)* címkével van ellátva

Mindkét böngészővel kipróbálva, mindkét weboldalon a tesztelés eredménye sikeres volt.

• Online kapcsolat tesztelése

A kapcsolat felvételi űrlapot próbáljuk ki, úgy hogy regisztráljuk valamilyen felhasználó névvel, küldjünk be üzenetet, és ha megérkezik hozzánk az e-mail, adminisztrátorként válaszoljunk is rá.

Mindkét böngészővel kipróbálva, mindkét weboldalon a tesztelés eredménye sikeres volt.

• Fórumtesztelés

Küldjünk be a különböző fórumokba hozzászólásokat, észrevételeket.

Mindkét böngészővel kipróbálva, mindkét weboldalon a tesztelés eredménye sikeres volt.

Elvégeztem a főbb teszteléseket, arra kell törekedni, hogy hiba nélkül működjön az oldalunk. Ha a vásárlónak vagy látogatónak mégis bármilyen észrevétele, javaslata van, a kapcsolat felvételi űrlap segítségével bármikor jelezhet az oldal karbantartójának.

Megbizonyosodtam a hibamentes oldalműködésről, az oldalaimat online állásba kell tennem.

55

Ezzel a végső beállítással elkészültnek mondható a két általam elkészített webáruház. Lásd 16. ábra.

erflower		
vou are here Katalógus / Akciós ajánlatunk Akciós ajánlatunk		₩ KOSÁR A 2 Tétel Összesen: 16 000Fr
KÉP NÉV	ÁR KOSÁRE 4,000Ft Kosátha	Kosár megtekintése Fizetés
Asztali csokor	12,000Ft Kosóta	SUMMERFLOWER • Bemutatkozás • Hírek • A virágokról • Kaocsolat
Meglepetés csokor	5,000Ft Koséba	• Online kapcsolat TARTALOM MEGOSZTÁS
		Belépés 🍂 Felhasználói név: * Jelszó: *
		Belépés Felhasználó létrehozása Elfelejtett jelszó
		ONLINE FELHASZNÁLÓK Jelenleg <i>0 felhasználó</i> és <i>2 vendég</i> van a webhelyen.
	VOU ARE HERE Katalógus / Akciós ajánlatunk Akciós ajánlatunk KÉP NÉV Íúiúí Akciós csokor Íúiúí Asztali csokor Íúiúí Asztali csokor	VOU ARE HERE Katalógus / Akciós ajánlatunk Acciós ajánlatunk Vímit Nev

16. ábra – Az elkészült weboldalam pillanatképe

8. Összefoglalás

A tervezett webáruházakat könnyen el tudtam készíteni a Drupal 6.19 tartalomkezelő rendszerrel. Szükség volt két webáruház készítő modul alkalmazására is (Übercart és e-Commerce), hogy komplex webáruházakat tudjak létrehozni és működtetni. Természetesen egyéb kiegészítő modulok is felhasználásra kerültek.

Ahhoz, hogy elkészüljenek a webáruházaim nem kellett bonyolult programokat írni, csak a megfelelő és szükséges modulokat kellett telepítenem.

Véleményem szerint az Übercart modullal történő webáruház készítés sokkal egyszerűbb, átláthatóbb, sok magyar fordítást találunk hozzá. Az adminisztrátor könnyen tudja kezelni az oldalt.

Az e-Commerce modullal való webáruház elkészítése bonyolultabb, kevesebb magyar fordítási fájlt találunk hozzá, viszont sokkal professzionálisabb. Rengeteg tulajdonsággal és szolgáltatással rendelkező webáruházat tudunk létrehozni

A szakdolgozatom címében lévő webáruház összehasonlításokat, különbségeket próbáltam minél jobban leírni, kiemelni és remélem más is fel tudja használni az írásomat, ha webáruházat szeretne létrehozni, de nem tudja, hogy egyáltalán hogyan is kezdjen hozzá.

9. Irodalomjegyzék

- [1] Online magyar boltok népszerűsége http://www.honlapkeszites.biz/online-magyar-boltok-nepszersege.html
- [2] Az internetes vásárlás fogalma és általános tanácsok | Minimarket-Webáruház Blogja http://blog.minimarket-webaruhaz.hu/internetes-vasarlas-fogalma
- [3] Magento Webáruház | Web Design, Honlap Készítés, Kereső Optimalizálás, Weblap Készítés, Egyedi Szoftverek Veszprém http://cmdesign.hu/termekeink-2/magento-webaruhaz/
- [4] Magento Tárhely | Magento Webáruház | Magento Webtárhely | Magento Commerce <u>http://www.magento-tarhely.hu/</u>
- [5] Nyílt forrású megoldás vagy egyedi fejlesztés e-commerce Kereskedj JÓL a weben! <u>http://www.webseo.hu/webaruhazkeszites</u>
- [6] Nagy Gusztáv: Drupal 6 alapismeretek, 32. oldal Ad Librum Kiadó, Budapest, 2010
- [7] Nagy Gusztáv: Drupal 6 alapismeretek, 35. oldal Ad Librum Kiadó, Budapest, 2010
- [8] Nagy Gusztáv: Drupal 6 alapismeretek, 21-22. oldal Ad Librum Kiadó, Budapest, 2010
- [9] Übercart modulok leírása | A Drupal csodálatos világa

http://drupal.uzletkotobank.hu/content/%C3%BCbercart-modulokle%C3%ADr%C3%A1sa

- [10] Nagy Gusztáv: Drupal 6 alapismeretek, 201. oldal Ad Librum Kiadó, Budapest, 2010
- [11] Nagy Gusztáv: Drupal 6 alapismeretek, 226. oldal Ad Librum Kiadó, Budapest, 2010

10. Melléklet

A két elkészített weboldal teljes állománystruktúrája és SQL export fájlja a CDmellékleten megtalálható.

A summerflower.hu oldal adatai a public_html mappában találhatók.

A <u>summerflowers.hu</u> oldal adatai a public_html/summerflowers mappában találhatók.

Az oldalak tárhely elérhetőségéhez szükséges belépési adatokat a ReadMe.doc-ban lehet megtalálni.

A CD-melléklet tartalma:

- állománystruktúra (zip)
- summerfl_oldal1.sql (SQL export fájl)
- summerfl_oldal2.sql (SQL export fájl)
- ReadMe (doc)
- szakdolgozat (PDF)